

DOMOVINA

LICEALNA KNJIZNICA
Ljubljana

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, 1

Po sprejetju novega proračuna

KDK odklanja od sebe vsako odgovornost za proračun in finančni zakon

Narodna skupščina je na svoji seji 26. t. m. končno veljavno sprejela in izglasovala proračun ter finančni zakon za leto 1928./1929. Kmetško-demokratska koalicija je pred glasovanjem zapustila dvorano in se ni udeležila glasovanja. Predsednik KDK Svetozar Pribečević je pred odhodom iz dvorane podal izjavo, v kateri naglašava, da KDK odklanja vsako odgovornost za proračun in finančni zakon ter njegove posledice.

Novi finančni zakon in proračun zapostavljata in prezirata koristi velikega dela celokupne naše države v toliko meri, kakor menda še noben dosedanji proračun. Novi proračun predstavlja naravnost tlačenje vsake enakopravnosti. Vrhu tega je vladna večina še v zadnjem trenutku izigrala nekatere predloge za finančni zakon, ki so bili že sprejeti, na drugi strani pa je vnesla v finančni zakon še nekaj dopolnil, o katerih finančni odbor sploh ni razpravljala.

V vrstah KDK je vzbudilo veliko ogorčenje zlasti dejstvo, da so nekatere določbe, predlagane v finančnem odboru od KDK in od

pristojnih ministrov tudi sprejete, iz finančnega zakona enostavno izpuščene.

Tako se ta vlada igra s prečanskimi interesi s pomočjo prečanskih klerikalcev in bosanskih muslimanov, ki so soglasno glasovali za ta krivični proračun in finančni zakon.

Sozasluga klerikalcev je, da je naprten na ramena jugoslovenskih državljanov 12 milijardni proračun, pri katerem bodo glavni račun plačali prečanski kraji, ki pa bodo imeli od proračuna najmanj.

Klerikalno izdajstvo prečanskih interesov bo večer črn madež v zgodovini klerikalne stranke. Klerikalci bi lahko izrabili svoje zavezništvo z radikali v korist Slovenije, a v resnici ne store za svoje volilce prav ničesar, nego so slepo pokorni radikalom, katerih politika gre le za tem, da bi izbili čim več koristi za Srbijo. V novem proračunu in finančnem zakonu vidimo, da nismo vsi državljani Jugoslavije enakopravni. Prečani moramo samo plačevati velike davke, v proračunskih postavkah in v finančnem zakonu pa nam odtrgavajo na vseh koncih in krajih.

Klerikalna briga za občine in ceste

Tudi po novem finančnem zakonu bodo velika podjetja plačevala majhne občinske doklade

Zadnji «Domoljub» razpravlja o 70. glasnem paragrafu 82. finančnega zakona za leto 1927./1928., po katerem je bila velepodjetjem doklada na neposredne davke za občinske in cestne potrebe omejena do gotove mere. Spričo tega paragrafa plačujejo ta podjetja v te obče gospodarske namene le neznatne vsote. Zato pa so bili gospodarsko šibkejši sloji, kmetje in obrtniki, tem huje pritisnjeni.

Ta paragraf, ki je bil zaščitnik največjih bogatinov, je prišel v finančni zakon za leto 1927./1928. s privoljenjem klerikalcev. Ko se jim je to očitalo, so klerikalci to na vse pretege tajili in se zaklinjali, da so pri tem popolnoma nedolžni ter da je bil dotični paragraf vtihotapljen v zakon brez njihove vednosti. No, vtihotapljen pa ni mogel biti v nov finančni zakon, v katerega je zopet vnešen, in sicer sedaj kot paragraf 71.

Drzno je «Domoljubovo» zavijanje, kajti «Domoljub» vali krivdo celo na opozicijo, ki se je ves čas borila proti temu paragrafu in se zavzemala za odpravo tega, za male ljudi tako krivičnega paragrafa.

V novem finančnem zakonu bo torej ta krivični paragraf po krivdi klerikalcev, ki so v vladi in ki so znova glasovali zanj, še nadalje obstojal v veliko škodo za občinske potrebe. Seveda, pri «Domoljubu» si mislijo, da njihovi pristaši tako ne berejo drugih listov, iz katerih bi mogli zvedeti resnico, in lažejo ter zavijajo golo dejstvo klerikalne krivde. Za količkaj razumnega človeka je pač jasno, da je kriv tisti, ki je za ta paragraf glasoval.

List, ki piše s takim zavijanjem in lažjo, mora torej biti po «Domoljubovih» lastnih besedah (v isti številki) najbujnejši plevel med časopisi, gnilo jabolko med zdravim sadjem, strupena mušnica med koristnimi gobami.

Vsemu obrtništvu, obrtnim zadrugam, obrtnim društvom, delegatom širom Slovenije in vsem prijateljem obrtništva

V dneh 18. in 19. t. m. je proslavila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani 25letnico svojega obstoja. Ti dnevi so pokazali, kako mogočno je že vzklila obrtniška organizacija in kako razvita je že

stanovska zavest našega obrtnika. Proslava je pokazala, da obrtništvo ni samo, temveč da ima širok krog prijateljev tudi v vrstah naših oblastev. Tudi zgodovina ženskega obrtniškega pokreta bo

beležila s temi dnevi svoj početek.

Načelnstvu Zveze obrtnih zadrug je čast, izreči vsem, ki so pripomogli do tako lepo uspele proslave, najprisernejšo zahvalo. Zlasti pa izreka svojo najlepšo zahvalo za udeležbo na proslavi g. velikemu županu ljubljanske oblasti, ki ga je zastopal na proslavi načelnik ministrstva trgovine in industrije g. dr. Rudolf Marn, delegatu ministrstva financ, zastopanem po finančnem nadsvetniku g. Bonaču, županu mesta Ljubljane g. dr. Dinku Pucu in podžupanu g. Josipu Turku, narodnemu poslancu g. dr. Albertu Kramerju, zastopnikom bratskega Saveza hrvatskih obrtnika predsedniku g. Milanu Ramuščaku, podpredsedniku gospodu Milanu Rosenbergu, blagajniku g. Josipu Paspju, odborniku g. Mirku Ferkoviću, zastopstvu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo s predsednikom g. Ivanom Jelačinom na čelu, zastopnikom obrtništva iz zelene Štajerske, starosti g. Ivanu Rebku iz Celja, g. Jakobu Zdravcu iz Središča, načelniku Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru g. Franu Burešu in zastopnikom zadrug in obrtnih društev mariborske oblasti, predsedniku Inženjske zbornice v Ljubljani in zastopniku Zveze industrijcev g. inž. Milanu Šukljetu, direktorju srednje tehnične šole g. Josipu Reiserju, belgijskemu konzulu in ravnatelju Ljubljanskega velesejma g. Milanu Dularju, poslevodečemu podpredsedniku Zveze trgovskih gremijev g. Josipu Kavčiču, načelniku Gremija trgovcev v Ljubljani g. Ivanu Gregorcju, načelniku Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani g. Franu Kavčiču, zastopnikom Vrhovnega obrtniškega sveta in našega tiska.

Zahvalo izreka vsem, ki so proslavo brzojavno pozdravili, zlasti narodnemu poslancu gosp. dr. Gregorju Žerjavu, obrtnemu referentu velikega župana mariborske oblasti g. Ignaciju Založniku in Zvezi gostilničarskih zadrug v Mariboru.

Iskrena hvala gg dr. Rudolfu Marnu, dr. Dinku Pucu, Josipu Turku, narodnemu poslancu dr. Albertu Kramerju, zastopnikom Saveza hrvatskih obrtnika, Ivanu Rebku, Jakobu Zdravcu, Ivanu Jelačinu, Ivanu Ogrinu, dr. Fran Windischerju, inž. Milanu Šukljetu, Josipu Reiserju, Josipu J. Kavčiču, Franu Burešu, gdč. Mariji Šarčevi, Mihju Vahtarju, Franu Kavčiču in vsem zastopnikom zadrug in obrtnih društev, ki so na pozdravnem večeru, zborovanju in banketu z lepimi govori navduševali naše obrtništvo, mu pokazali pot v lepšo bodočnost in dvignili s tem sijaj proslave.

Najlepšo zahvalo izreka načelnstvu Zadrugl trgovskih vrtnarjev v Ljubljani in njenim članom gg. Ivanu in Pavlu Šimencu, Antonu Ferantu, Ivanu Bizovičarju in Franu Herzmanskemu za krasno dekoriranje zborovalnih prostorov. Gosp. Rajku Turku za naklonjenost.

Lepa hvala restavraterju «Zvezde» g. Franu Krapežu za krasen aranžma na pozdravnem večeru in banketu.

Končno najlepša hvala vsem, ki so pomagali pri prireditvi, zlasti agilnemu čeliteljskemu, stanovskemu, dekoracijskemu in alegorijskemu odseku.

Tovariši, prijatelji, 2 let zvezinega delovanja je za nami. Kronali smo njene uspehe z lepo

proslavo. Dnevi veselja so za nami, pred seboj pa imamo zopet delo in borbe za napredek.

Pozivljamo Vas, da se še trdneje oklenete Vaše organizacije v dobrobit vsega obrtniškega stanu.

Krepko naprej do še lepših uspehov!

Načelstvo Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

Politični pregled

Narodna skupščina je sprejela
proračun in finančni zakon za
leto 1928./1929.

s 191 proti 11 glasovom. Poslanci KDK se glasovanja niso udeležili, ker odklanjajo vsako odgovornost za posledice lahkomišelnosti in proti prečanskim interesom sestavljenega proračuna. Klerikalci so seveda glasovali zanj, ker se slepo pokoravajo svojim zaveznikom radikalom in pozabljajo, da so tudi oni prečani.

Seje Narodne skupščine bodo trajale še
do 4. aprila

In bodo razpravljale o manj važnih zakonskih predlogih, na kar bodo nastopile veličnočne počitnice, ki bodo trajale do 19. aprila.

V zunanjem svetu ni za nas posebnih dogodkov. Italija vodi proti nam svojo staro nenaklonjeno politiko in je Mussolini te dni izjavil angleškemu lordu Rothermereu, znamenemu zagovorniku Madžarov,

da obstoja med Italijo in Madžarsko odkritosrčno prijateljstvo.

Zato je Mussolini tudi za spremembo triantonške mirovne pogodbe. Z drugimi besedami se pravi to, da je Mussolini za to, da bi Madžarska zopet dobila vrnjene nekatere pokrajine.

DOPISI

JEŽICA. Sokol je v tej zimski seziji priredil v svojem domu celo vrsto prireditev, ki so vse v vsakem oziru dobro uspele. Na cvetno nedeljo 1. aprila pa bo kot zaključek priredil tri-

dejansko dramo «Tat». Začetek ob 8. uri zvečer. Vabimo vse sokolske prijatelje in ljubitelje lepih iger, da se udeležijo te zadnje predstave, ki jo bodo uprizorili marljivi igralci dramskega odseka.

DRAŽGOŠE. Sokolsko društvo v Dražgošah je priredilo v nedeljo 18. t. m. igro «Spavaj moja dekica», ki je uspela povsem zadovoljivo v gmotnem kakor tudi v moralnem oziru. Po igri je bil družabni večer, na katerem je bilo vse v najlepšem razpoloženju. — V kratkem namerava Sokol gostovati z isto igro v Selcih. Prvikrat se bo Sokol pokazal v sredini Selške doline, prvikrat bo v Selcih sokolska prireditev. Na svidenje!

GORJE PRI BLEDU. Dne 25. t. m. se je vršil občni zbor krajevne organizacije SDS v prostorih g. Černeta v Spodnjih Gorjah. Občni zbor je bil kljub skrajno slabi poti in slabemu vremenu dobro obiskan. Predsednik g. Černe je poročal o delovanju organizacije, ki je skozi zadnje dve leti bila zelo delavna. Po občnem zboru je govoril g. dr. Rape nekoliko o državni in oblastni politiki ter o korupciji, ki jo je v Beogradu in v Ljubljani več ko preveč, kar povzroča nezadovoljnost državljanov, tako da so zadovoljni državljanji menda le korupcijonisti. Slednjič je sledilo zanimivo in zabavno kinematografsko predavanje g. dr. Rapeta, tako da smo bili zadovoljni in je le prehitro minil čas. G. dr. Rape nam je obljubil, da nas bo kmalu zopet obiskal s svojo politično torbo in da nam bo prihodnjič povedal zopet kaj novega in zabavnega.

KOROŠKA BELA—JAVORNIK. Veliko javno tombolo bo priredilo Sokolsko društvo Koroška Bela—Javornik 6. maja t. l. v prid dozidavi Sokolskega doma. Veliki dobitki v vrednosti 30.000 dinarjev, kakor konj z vprego in vozom, cela kuhinjska oprava, krava, otomana, moško kolo itd. ter nešteto manjših dobitkov. Velik dobitek lahko dobiš, ako hitro posežeš po srečkah, ki bodo hitro razprodane.

LITIJA. (Smrtna kosa.) Te dni je umrla g. Francetu Potisku njegova soproga gospa Milka. Pokojnica je bila vestna babica, ki je z vso ljubeznijo stregla porodnicam in je bila zato na glasu dobre pomočnice. Naključje pa je nanese, da je v istem tednu umrl g. Potisku tudi njegov oče. G. Potisku ob dvojni izgubi naše globoko sožalje. Pokojnikoma bodi ohranjen blag spomin!

ŠMARTNO PRI LITIJI. (Smrtna kosa.) Tu je umrl krojaški mojster g. Ernest Arko. Pokojnik je bil iz znane Arkove rodbine v Sodražici na Dolenjskem. Bil je član vseh naprednih društev in delaven odbornik, oziroma blagajnik krajevne organizacije SDS. Pokojniku blag spomin, prizadetim naše iskreno sožalje!

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU. (Smrtna kosa.) Na Dvoru pri Žužemberku so položili k večnemu počitku g. Pavla Borštnika, učitelja v p. Pokojnik je bil kremenit slovenski mož in vzoren prosvetni delavec. Dosegel je visoko starost 86 let. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

BREZJE PRI SENOVEM. Dne 9. aprila (veliki ponedeljek) se bo vršil po maši sestanek SDS pri g. Travnerju-Kališovec. Prišel bo delegat iz Ljubljane. Sestanka se bodo udeležili tudi vodilni člani SDS na Senovem. Ker je ta sestanek važen zaradi občinskih volitev, ki bodo 6. maja za občino Senovo, je udeležba nujna! — Dne 22. aprila (nedelja) popoldne ob 3. bo zopet članski sestanek SDS Brezje pri g. Travnerju. Poročevalci bodo prišli iz Senovega! — Dne 29. aprila (nedelja) bo volilni shod pri gost. Senica na Senovem ob pol 4. popoldne. Vabite se vsi občani, da se teh sestankov in shoda udeležite, ker bodo volitve že 6. maja. Ta dan naj bo mejnik med preteklostjo in sedanostjo! Vsi na volišče za Napredno-gospodarsko listo (SDS).

HRASTNIK. (Smrtna kosa.) V občinski hiralnici v Hrastniku je umrl vsem hrastniškim in trboveljskim lovcem dobro znani bivši rudniški gozdar Karel Boh, star nad 70 let. Boh je bil svoječasno hišni posestnik v Trbovljah. Rzne nesrečne kupčije in pravde so ga spravile skoro na beraško palico. Kot staroupokojenec z malo pokojnino se je težko preživljal. Zadnje čase se je zdravil v celjski bolnici, odkoder so ga poslali v našo občinsko hiralnico, kjer se je nahajal le nekaj dni in umrl. Pokopali so ga v nedeljo na doiskem pokopališču. Blag mu spomin!

SV. MARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Tukajšnji župnik g. Bohak je oddal stanovanje v stari šoli v najem človeku, ki ima že dvoje stanovanj. Prošnjam drugih interesentov ni ustregel kljub temu, da se ti nahajajo s svojo družino brez stanovanja na cesti. Vse to je ukrenil brez vednosti cerkvenega konkurenčnega odbora.

REČICA PRI LAŠKEM. Naše okrajne kakor tudi občinske ceste so zanemarjene do skrajnosti.

Soteščan:

V vrtincih usode

(Povest nesrečne žene.)

(Dalje.)

Bolestno je vzdihnil ob spominu na blago pokojnico, grenke solze so mu zalile od skrbi razorano lice.

Narcisa je bila podobna svoji materi po obrazu in značaju. In prav njo so morale zadeti posledice gospodarskega poloma! «O, kruta usoda, kako si me razdejala!» je vzdihnil v svoji nesreči. «Vse me je zapustilo, samo nemirna vest mi je ostala zvesta. Njeno preganjanje bo trajalo toliko časa, dokler ne bom javno izpovedal svoje krivde. Lambertu in Narcisi sem jo moral že odkriti in kmalu nastopi čas, ko porečem sinu: «Karel, poglej, kam me je privedla tvoja lahkomišelnost!»

Ponovno je razgrnil pismo in čital vrstico za vrstico. «Ali naj ga pustim, da si vzame življenje?» se je vprašal ob zadnjem odstavku. «Denar je edina rešitev in tega mu ne morem dati. Lambert bi se ne branil seči v blagajno, pa ga nočem nadlegovati. Ostane tedaj samo še Narcisa, moje poslednje upanje in tolažba.»

Segel je po peresnik in začel pisati. V svojem imenu jo je prosil posojila, vedoč, da bi sinova prošnja ne našla povoljnega odmeva. Ni še končal pisma, ko so se naglo odprla vrata in pred njim je stala Narcisa vsa prebadena v ponošeni obleki.

«Oče!» je kriknila v silnem obupu ter se je vrgla predenj na kolena. «Reši me ob uri stiske, k tebi se zatekam.»

Osuplo se je ozrl proti vratom, meneč: da se bo zdaj pa zdaj zakadil Lambert na ubogo žrtev. Šele ko se je prepričal, da je sama, ji je pričel tolažilno govoriti:

«Vstani, Narcisa, moja zlata edinka!» jo je prijel za roko. «Zakaj si se tako nagloma vrnila?»

Hči je vstala ter se je spustila v naslanjač. «Zakaj sem se vrnila?» se je tresla od slabosti. «Pobegnila sem od zločinca, kateremu ne najdem primernejšega imena.»

Sočutno jo je pogledal oče pri teh besedah, razumel jih brez vsakega pojasnila. Roka, ki jo je položil na prsi, mu je trepetala na utripajočem srcu.

«Odgovori mi točno brez zavijanja,» je stopila pred očeta. «Vsevedni je priča, ki biva nad nama.»

«Kaj naj ti izpovem?» je dahnil skoro brez sapa.

«Ali si vedel, da je Lambert oženjen, ko me je zasnubil?»

Grof je omahnil od strahu pred nepričakovanim vprašanjem.

«Ali ti je bilo znano, da je bila ona, ki je nastopila pred kapelico na Ležišju, njegova prava zakonska žena in da ji je slepar zamenjal listine, s katerimi je iskala pravico?»

«Prisegam, da nisem vedel tega,» se je zarekel pri nebu in zemlji. «Prisegam pri peklju...»

«Priseži pri spominu moje matere, ako hočeš, da ti bom verjela.»

Grof je zardel od sramu, videč, da niti lastna hči ne verjame njegovim besedam. In vse to zaradi tega, ker se ni znal premagati v usodepolnem trenutku.

«Prisežem pri spominu tvoje matere,» je slovesno potrdil svojo nedolžnost. «Sicer bi ne bil privolil v sklenitev takega zakona.»

«Zdaj ti verjamem. Prijetna mi je zavest, da me nisi žrtvoval namenoma, temveč si bil z menoj vred prevaran. Zato me moraš braniti in delovati na to, da raztrgamo usodno zanko.»

Kakor kip je stal grof pred nesrečno hčerjo, ne da bi trenil z očesom. Prevzelo ga je spoznanje bridke resnice z neizogibnimi posledicami — polom gospodarstva, ječa ali samomor, čim bi priznal krivdo.

«Ali ga boš ovadila oblastvom?» je vprašal boječe.

«Drugega ne zasluži,» je glasno poudarila. «Nikar!» ji je strahoma prepovedal. «Ne smeš zaradi mene...»

«Dovolj hudega nam je že povzročil. Ali ti more še kaj hujšega storiti?»

«Lahko se maščuje. Znano ti je, česa me dolži, in da ima dokaze...»

«Kdo mu bo verjel, ako ga prehitim z ovadbo? Blagajno si pravilno oddal, nihče ne more dokazati, da je Lambert posodil manjkajoči znesek. Pokril si ga in nikogar ne briga, odkod si vzel denar. Jaz bom molčala in ako me vprašajo, bom tajila. Na vse strani bom razpredla svoje mreže ter ga bom polagoma ugonobila.»

«Tvoji načrti so plitvi, Narcisa. Računaj na to, kar je treba vpoštovati.»

Ker je bil vozovni promet v Zgornji Rečici že nemogoč, se je napovedal kuluk. Občani naj delajo kuluk, gospodje klerikalni gerenti pa vlečejo mastne plače. Res prava slika klerikalnega programa.

ŠT. JURIJ OB TABORU. (Smrtna kosa.) V celjski javni bolnici je umrla gospa Marija Drolčeva, roj. Lukmanova, vdova po organistu in posestniku v Št. Juriju ob Taboru. Pokojnica je sestra vseučiliškega profesorja g. dr. Lukmana in celjskega kateheta g. Lukmana. Blag ji spomin!

POLZELA. Tudi pri nas se je pričelo svitati. Že zadnje občinske volitve so pokazale lep napredek demokratske misli. V nedeljo pa se je vršil ustanovni občni zbor krajevne organizacije SDS za našo občino. Zbranih je bilo nad 60 oseb, večinoma volilcev. Ker je bil poslanec gosp. dr. Pivko zadržan, je v imenu oblastnega odbora poročal g. Ivan Kejžar iz Maribora. V imenu okrožne organizacije je pa zborovanje pozdravil g. Drago Zabkar iz Celja. V odbor so bili izvoljeni gg.: Fr. Cajnko, Andrej Flis, Franc Orešnik, Ivan Bernot, Franc Posedel, Ivan Leskošek, Josip Vede in Josip Turnšek. Izvoljeni odbor nam je jamstvo, da se bo demokratska misel še bolj razširila v naši lepi občini. — Pri nas se je našel dobrotnik, ki je mnogim našim ljudem, brez njihovega privoljenja, naročil «Slovenca». Ker smo prepričani, da ga bo tudi plačal, se mu tem potom prav lepo zahvalimo za «velikodušnost». Smo sicer naročniki in pridni čitatelji naprednega časopisja, no, pa tudi za vsiljivega «Slovenca» najdemo uporabo.

PONIKVA OB JUŽNI ŽELEZNICI. Znana je ljudska prislovica «Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!» Vse premalo pa je znano geslo «Vsi za enega, eden za vse». Žal, da je pojem skupnosti, oziroma združništva, še vse premalo razvit in ni čudno, da je skoro na dnevnem redu jadikovanje baš v pogledu našega propadajočega gospodarstva. Vendar pa zabeležimo tudi mi Ponkovičani z okolico znaten korak naprej na gospodarskem polju. Vsestransko smo ugibali in si belili glave vso prošlo zimo, kje priprijeti in kako izboljšati naše gmotno stanje. Končno je le zmaga zdrava misel, pogum in odločna volja. Združili smo se in ustanovili Zadržno mlekarno, ki nam bo zanesljiv porok boljših razmer in gotov vir dohodkov v bodočnosti. Malodušje stran,

krepko in vztrajno na delo! Mali kmet, delavec in obrtnik pozdravljajo to prekornostno gospodarsko ustanovo, saj jim je dana možnost, dobičkasno vnovčevati svoj mlečni produkt, ki mu bo donasal redne mesečne dohodke. Pripravljalna dela grede h koncu in v ponedeljek po cvetni nedelji se bodo prvič zavrtili moderni mlekarski stroji v prav srečno izbranim Cimpermanovem prostorčku sredi naše lepe vasi.

SREDIŠČE OB DRAVI. (Karel Guček †.) Te dni je po kratki bolezni umrl g. Karel Guček, središki kaplan. Še prejšnjo nedeljo je bral sveto mašo, potem pa se je vlegel in nekaj dni nato je oznanil mrtvaški zvon, da ga je ugrabila neizprosna smrt iz naše srede. V najlepši moški dobi nas je moral zapustiti, star komaj 38 let. Pokojnik je bil blaga duša, povsod visoko spoštovan in priljubljen. Bilo je ganljivo videti, kako je trumoma romalo ljudstvo od blizu in daleč kropit blagega pokojnika in sleherni oko se je orosilo ob slovesu od našega dobrega, vzornega dušnega pastirja. Za njim žatuje šolska mladina, ki je izgubila svojega ljubljene kateheta, za njim žaluje vsa župnija in pomiluje njegovo kruto usodo. Prav sedaj, ko bi imel nastopiti mesto župnika pri Sv. Mariji v Puščavi, je bila pretrgana nit njegovega mladega življenja. Na praznik sv. Jožefa smo ga pokopali ob številni udeležbi duhovščine in ob naravnost ogromnem spremstvu ljudstva. Tužno so pozvali središki zvonovi in tuborno so odmevale žalostinke sokolske godbe v hladen, vetroven predpomladni dan. Za svinčene težke sive oblake se je skrilo solnce, ko smo pokojnika spremljali na zadnji poti. Ljudje so ihteli in iz oči jim je odsevala bridka boleť v zavesti, koga so izgubili. Bil je pokojnik pravi oznanjevalec božje besede, sejalec ljubezni in miru med nami. Za njegovo blagoslovljeno delo med nami mu bodi ohranjena v naših sreih trajna hvaležnost in časten spomin!

RUŠE. V tukajšnji tovarni za dušik vre. Komunisti nekaj kuhajo. Kaj bodo skuhali, se še ne vé. Tudi ni varno uživati tako juho, ki se kuha v komunističnem loncu. To najbolj vedo oni, ki kuhajo. Jaz že ne sedem k taki pojedini. Posebno sedaj kurijo s polno paro, da bi dobili pri volitvah, ki bodo 1. aprila, večino v občinskem zastopu. V predzadnji številki «Domovine» sem čital program ruških komunistov. Pravijo namreč, da bodo spleli za druge volitve še bolj

debel bič, ki ga bodo še huje zavihтели nad glavami Rušanov. Nak, v tako družbo, ki ima tak program, pa že ne grem. Nad dve leti so mi dali Rušani stanovanje in mi tudi drugače izkazali marsikatero dobroto, sedaj pa naj bi jim to z bičem vračal. Tako nehvaležen pa nočem biti. Jaz bom držal in glasoval pri volitvah z njimi in zanje, ne pa z ljudmi, ki so od danes do jutri tukaj in še Ruš niti ne poznajo. Ko bom obhajal desetletnico bivanja v Rušah, bom Rušane celo prosil, da me vzamejo za svojega občana. Delavska lista mi čisto nič ne ugaja. Na prvo mesto se je zapisal vodja vsega v kumunističnih vodah plavajočega delavstva Magdič, ki bo skrbel za blagor občine le ponoči, ko bo spal. Podnevi je namreč v državni službi v Mariboru. Na drugem mestu je zapisan neki Janko, o katerem vemo le, da hodi k nam v tovarno kegljat. Tretji se bo tudi kot občinski odbornik udeleževal le ponoči, ker podnevi je zaposlen v delavnici državnih železnic v Mariboru. Na četrtem mestu pa se sveti lepo ime Sternad, ki se izmed vseh najbolj trudi, da bi se 1. aprila skuhala dobra župa. Podnevi in ponoči je na nogah, pri delu in počitku nam vsiljuje svojo komunistično listo, do katere nimamo zaupanja. Na listi sta sicer samo dva očitna komunisti, vsi drugi pa se skrivajo pod socialističnim plaščem. Volk dlako spremeni, nravi pa nikoli ne. Ne navajajte nas na pota, ki postanejo lahko usode polna za vas in za nas S policijo nočemo imeti opravka, kakor ste ga imeli že vi. Zakaj pa ste zavrgli prave socialiste, ki so bili do sedaj zastopniki delavstva v občinskem odboru? Kdor je pravi socialist, v nedeljo 1. aprila ne bo glasoval za komunistično listo!

RUŠE. Prihodnji teden bo pa veselo pri nas, saj se bomo pripravili za občinske volitve. To vam bodo zopet trobili in agitirali! Za zadnje občinske volitve, ki so bile razveljavljene, so socialisti izdali tak letak, da bi bil baš primeren za 1. april! Najprej pregrevajo vse stare fraze od bede do kapitalistov in ker je to že vsem dolgočasno, privlečejo novo krilatico: starostno zavarovanje. Da, tako zavarovanje je že lepo in tudi zelo koristno, pa kako naj občina to napravi, tega nam pisec seveda ne pove, ker tega sam ne vé. Misli si, saj je to nepotrebno, glavno je, da volijo delavci socialiste, ki zmiraj lepo obljubijo, pa ničesar ne napravijo. Toda nismo vsi taki bedaki, da bi verjeli tem farbarijam. Mi že vemo,

«Na kaj naj računam?» je izrekla brez slutnje.

«Na to, da ima Lambert pismo dokazilo moje poneverbe.»

Narcisa je obledela. «Nesrečnik! Nespatmetno je bilo tvoje ravnanje.»

«V sili se oprime človek vsake rešilne bilke. Lambert je zagospodaril nad mojo voljo, v njegovi roki sta moja čast in življenje. Oplašil me je s sodiščem, z ječo in z doživljensko sramoto. Zameglil me je obup, a ljubezen do otrok je bila močnejša ter je razpršila samomorilne misli. Ako ga ovadiš, se bo umaknil kazni, zakaj v bogastvu sta moč in veljavnost. Noč in dan me bo preganjal, dokler ne bo izvedel svojega načrta.»

Kakor pod težkim udarcem se je sesedla v naslanjač. «Oče, ali res ni izhoda?» je kriknila obupno.

«Ga ni», je zanikal in glava mu je zlezla v prsi. «Čitaj bratovo pismo, Karel je ponovno zagazil v dolgove in če ne dobi denarja, bo izvršil samomor. Zidal sem nate, toda stavba mojega upanja se je podrla...»

Hči je prebrala pismo in spoznala usoden položaj. Molče ga je spravila v žep, na kar se ji je mahoma ziasnilo otožno lice. Odločno je stopila pred očeta — v mislih je izvojevala zmago.

«Grešili smo vsi, zato se ne smemo bati pokore. Proč s strahopetstvom, v nesreči pogum! To je bilo geslo naših davnih prednikov, ki jih je utrjevalo v številnih borbah z domačimi in tujimi sovražniki. Dandanes pač več ne gorijo kresovi okrog utrjenih gradov in meči počivajo v nožnicah, ni pa še utihnil boj

za obstanek. In usoda nas je vrgla v ta vrtinec. Čutim se poklicano, da otmem našo grofovsko zastavo, zaupaj mi, našla sem pot do zmage.»

«Premisli, kar boš začela, da mi ne škoduješ», so zaskrbeli grofa njeni načrti. «Bojim se maščevanja.»

«Bodi miren», ga je osrčevala. «Nocoj ti zaradi izmučenosti še ne morem pokazati smeri svojega delovanja. Lambert naju lahko vsak hip iznenadi; pošlji ga k meni v sobo, povedala mu bom nekaj, kar mu bo zaprlo sapo. Tebi se ne more nič zgoditi, ne oplašij naj te nobena grožnja. Karlu pa seveda ne morem pomagati, ker od danes naprej nisem več graščakinja na Ležišju in nimam pravice do grajskega premoženja.»

«Bojim se za njegovo življenje», je stokal nesrečni oče.

«Pogum v nesreči, oče! Daj mi roko v potrdilo najine tesne vzajemnosti.»

S tihim nezaupanjem ji je podal desnico, kar se sam ni upal izvesti, tudi ni mogel pričakovati od lastne hčere. Poljubil jo je na čelo, na kar ga je objela in odšla po stopnicah.

«Torej nobene pomoči!» je vzdihnil grof po njenem odhodu. «Karel se bo usmrtil in Lambert bo divjal ko zverina, ko jo najde — begunko — pod mojo streho.»

Naslonil je glavo v dlan ter se globoko zamislil. Vse sklepanje in ugibanje pa se je izlivalo v eno smer: braniti Narciso, ker je na njeni strani pravica, katere ji ne sme nihče teptati. En sam njen dokaz zadostuje, da razveljavi zakonsko zvezo.

Predramilo ga je drdranje voza, ki je obstal pred graščino. Izstopil je Lambert s potno torbico, obraz mu je bil bled in resen, ko je došel pred grofa.

«Ali veš, zakaj sem prišel?» ga je vprašal po hladnem pozdravu.

«Vem», mu je odvrnil Tulipan, pripravljen, da štiti čast svoje hčere.

«No — in kaj ti je povedala?» Temno graščakovo lice se je pričelo jasniti, mehkejša mu je bila tudi vsaka beseda, katero je spregovoril.

«Dejstva so me primorala, da sem jo sprejel v zavetje...»

«Budalost! Narcisa je vendar moja žena!»

«Dvomim», je Tulipan počasi zanikal in dostavil: «Bolje bi bilo, da te ni nikoli poznala.»

«Tako?» Lambert se je zavedel, da so upravičene njegove slutnje. Narcisa ga je zalezla v pogovoru z zaveznikom, njo je preganjal v temnem drevoredu. Tolažila ga je misel, da najbrž ni vsega slišala, posebno še, ako ga je zalotila šele ob koncu sestanka.

«Smili se mi Narcisa», je omenil Tulipan z roso v očeh. «Rajši bi jo videl mrtvo kakor v takih razmerah.»

«Zopet se je prenačljila», je Lambert hladil njegovo žalost. «Ali ji verjameš?»

«Moram», je grof povsobil glavo.

«In kakšne posledice boš izvajal?»

«Nobenih, sama bo obračunala...»

«Meni je prav», se je Ležiščan nasmil.

«Pokaži mi njeno bivališče.»

«Odšla je k počitku, našel jo bom v sobi. Ne bom vaju motil v razgovoru,»

kaj je delo občinskega zastopa! Najlepše je, ko sedaj socialisti kričijo, da je bilo, dosedanje občinsko gospodarstvo kapitalistično in da je bilo slabo. Kdo pa je bil v občinskem svetu? Kdo drugi kakor samo Vaši pristaši! Zato zgrabite Vaše 4 občinske svetovalce za ušesa, če je bilo socialistično gospodarstvo slabo, in ne ponujajte nam slabega svetovalca še celo za župana. Mi sodimo po delih in ne po obljubah, zato ne volimo Vas, temveč narodno-napredno listo! — Rušan.

MOSTE PRI SV. LOVRENCU NA DRAVSKEM POLJU. (Smrt na kosa.) Tu je umrla po kratkem in mučnem trpljenju učiteljica gospa Nežica Mesičkova, rojena Mlakarjeva, soproga trgovca g. Mesička. Pokojnici blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Pri nas smo prišli že tako daleč, da ima občinski odbor seje v neki tukajšnji klerikalni gostilni kljub temu, da imajo na razpolago mnogo drugih negostilniških prostorov. Zadnjič sem bil namenjen k seji kot poslušalec, ali prostora, kjer zboruje naš slavni občinski odbor, nisem našel. Drugo je vprašanje, ali je sploh dovoljeno, imeti občinsko sejo v gostilniškem lokalu.

MUTA OB DRAVI. V nedeljo 25. t. m. se je vršil pri nas tako zvani «Ženski dan» z veselico, pri kateri sta sodelovala tukajšnja železničarska godba in pevsko društvo. Pri tej priliki se je zbralo precejšnje število žensk in moških, največ iz železarne. Pred veselico je govoril g. Pelikan iz Maribora o pomenu «Ženskega dne» in o borbi za dosego ženske volilne pravice, kakor jo imajo moški. Navzoči so mu pritrjevali, na kar je godba zavrnila delavsko pesem in pevski zbor je zapel «Delavski pozdrav». Zatem se je vršil koncert. — V naši sosednji občini Sv. Primož nad Muto nekaj ni v redu. Čeprav so se vršile občinske volitve že pred dvema mesecema, še danes uraduje stari župan, katerega skrinjica ni dobila več kakor tri odbornike, a nasprotna šest. Skrajni čas bi že bil, da se enkrat konča prazen prepir okrog županovanja ter da se začne bolj gledati na gospodarsko stran, to je na popravilo mostov in drugih javnih naprav.

LJUTOMER. Dramski odsek Sokola bo uprizoril v nedeljo 1. aprila zvečer izredno zanimivo in učinkovito igro A. Dreherja «Ljubezen sedemnajstletnega». Opozorjamo cenjeno občinstvo na

to igro, ki slika težke konflikte mladih duš. Večja pavza je samo med drugim in tretjim dejanjem, drugače si slede dejanja po kratkem odmoru. Mladini ta igra ni primerna. Ker se ne bo ponavljala, priporočamo posebno okoliščanom predstavo dne 1. aprila.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

KAKO PRIDEMO DOMA DO MOČNE KRME.

Danes si pomagajo živinorejci do večje mlečnosti povsod s pomočjo močnih krmil. Ako izkazujejo po raznih naprednih deželah tako visoko mlečnost pri svojih kravaih, ni to zgolj posledica tamkajšnje pasme, ampak je v prvi vrsti posledica ondotnega močnega krmiljenja. Če naj krava dosti molze, mora dobiti tudi močno krmo, bogato na beljakovinah in tolskih. Po naših krajih trpi vsa mlečnost ne tolikanj zaradi pasme kakor v glavnem zaradi tega, ker dobe nase živali premalo tečne klaje, ali bolje rečeno, ker dobe manj tečno klajo kakor jo dobe po drugih krajih. Samo seno in slama imata premalo snovi za močno proizvodnjo mleka. Po drugih krajih dajejo poleg sena in slame zmeraj še razne druge priboljške, razna močna krmila, peso, ensilirano zeleno koruznico itd.

Močna krmila prizadevajo danes stroške, ki so upravičeni le tedaj, če se nam izplačajo z bogatejšo molžo. V današnjih razmerah se moramo ogibati vsem stroškom, ki nam jih živina s svojim užitek ne povrne, zlasti pa v tem primeru, če lahko na drug način vplivamo, da se domača krma v svoji tečnosti izboljša. In to dosežemo lahko na sledeče načine: 1.) da gnojimo krmilnim rastlinam, posebno travnikom in deteljščem. Krma, dobljena iz gnojenih prostorov, je zmeraj bolj tečna in več vredna, ker vsebuje več beljakovin, ki so najbolj dragocene redilne snovi, če jih moramo kupovati v raznih močnih krmilih. Skrbimo za gnojnice in gnojnične jame, za hlevski gnoj in kompost, pa bomo pridelali več krme in bolj tečno krmo. Povsod nam še manjka teh gnojil za travnike in krmilne rastline! 2.) da pričnemo o pravem času s košnjo. Naše košnje so sploh prepozne in za to je tudi naše seno težje prebavno in

manj tečno. Prezorelo seno je pusto in prazno kakor slama. Pravi čas za košnjo je nastopil, če začne večina trav razvijati svoje razevetje, tedaj pred polnim cvetjem!

3.) da sejemo več detelje in da skušamo tudi po travnikih pospeševati rast travniških detelj. Z deteljo dvignemo tečnost pridelka. Ravno tako pa tudi s čisto deteljo, če jo primešavamo drugi krmi.

Če bomo na to pot krenili, bomo ugodno vplivali na večjo mlečnost; po drugi strani si bomo pa tudi prihranili na stroških, ki bi jih sicer izdali za nakup močnih krmil.

ČISTA DETELJA ALI DETELJA S TRAVO?

Setev detelje je po naših krajih največjega pomena, zato je potrebno, da ji posvečemo vso skrb. To je edina res močna krma, ki jo pridelujemo po naših njivah. Posebno važna je ta rastlina po legah, kjer manjka travnikov in kjer nam dobro uspeva. To velja ravno tako za našo domačo ali štajersko deteljo kakor za lucerno ali nemško deteljo. Ena kot druga sta dragoceni za naše kraje in za našo živinorejo.

Vprašanje pa je, kaj nam daje več koristi, ali setev čiste detelje ali pa setev detelje, mešanę s travo. Znano je, da nam daje mešana setev marsikje boljše košnje kakor čista setev. Domači detelji se po teh kmetijah primešava laška ljulika ali pa mažji rep, tudi oboje skupaj. Lucerni pa primešavajo pasjo travo ali pa francosko pahovko. Domačo deteljo s travo kosijo v tem primeru navadno po dve leti.

Vobče se pa po naših krajih bolj obnese čista setev, če sta lega in zemlja ugodni za eno ali drugo deteljo in če dajeta dosti bogate košnje. Sama detelja daje namreč bolj tečno krmo, ker ima detelja dosti več beljakovin kakor trava, pa naj bo že trava te ali one vrste. Veliko vredno je pa tudi to, da ostaja zemlja po čisti detelji v boljšem stanju za prihodnjo setev kakor pa po travnih mešanicah. Trave poberejo namreč iz zemlje vse, kar bi imelo po deteljah dobrega ostati.

Za setev detelje s travo govori le to, da je taka mešanica tudi še za drugo leto dobra za košnjo; resnica pa je, da so te košnje manj povoljne, ker se detelja v drugem letu rada umika, že po svoji naravi, pa tudi zaradi vmes rastoče trave. Danes pa moramo zahtevati od naših njiv

bom v bližini, ker sem ji obljubil svoje varstvo, branil pa jo bom, čim zapazim nevarnost. Lambert, čuvaj se moje jeze, zakaj v takem primeru bo veljalo: življenje za življenje.»

«Ne bom ti skrivil lasu», mu je zagotovil, na kar se je zasukal po peti in odšel. Tulipan je vzel iz predala samokres ter mu sledil z nemirnimi koraki.

«Odpril!» je zagrmel graščak v prvem nadstropju pred njeno sobo, a ni izzval odgovora. Togotno je odprl vrata, privil je luč, ki je brlela na mizi, in pogledal okrog sebe.

«Narcisa!» jo je pozval z zvanečim glasom. Njegovo oko je mahoma ošiniilo vse kote ter je končno obstalo na velikem pismu, ki je ležalo na mizi. Šele sedaj ga je zapazil, čeprav je bilo položeno na vidno mesto.

«Graščaku Lambertu z Ležišja», je čital na ovitku znano pisavo. Brž ga je odlepil in razvil papir z nastopno vsebino:

«Ne čudi se mojemu naglemu odhodu, ki me je skrivoma povedlo iz tvojega oblastva. Vem, da nisem tvoja prava žena, prevarana sem zasedla mesto, siloma izpraznjeno, njo pa si dal umoriti po zavezniku — vse je razkrito, kar sta se menila v molčeči noči.

Sklenila sem te ovaditi sodišču, tehtni razlogi pa me silijo na drugo pot — v mirno zavetje proč od krivičnega sveta. Skrivaj bom zalezovala tebe in tvojega pajdaša, kakor nekdanj v tihem drevoredu na jugu pod zvezdnim nebom. Iz tega zatišja bom planila nate kot maščevalni angel, čim boš

položil prst na mojega očeta. Leonore sicer nisem mogla oteti, biti pa hočem mati njenemu otroku, ker ga je zavrzel zverinski oče. Ako mi preprečiš te načrte, se bom kruto maščevala.

Sam si kriv, da sem pretrgala zvezo najinega zakona, ki se ne bo nikdar več spočila v vez skupnega življenja. Očetu pa nisem povedala, da bom bežala iz njegove hiše, tudi mu nisem navedla pravega vzroka najine ločitve. Molčala bom toliko časa, dokler boš prizanašal očetu z ovadbo poverbe, v katero si ga zapeljal. Izročam te neizprosni tožiteljici — tvoji vesti in pa deistvu, da ti lahko vsak hip postrežem z izdaistvom. To naj ti bo plačilo za vse, kar mi je po tebi naklonila usoda.»

Lambert je ponovno prečital njeno pismo, vsaka beseda mu je bila težka kot udarec na razbeljeno železo. Živo je občutil razliko med Narciso in Leonoro: prva ga je zapustila iz lastnega nagiba, dočim se ga je druga oprijela s kleščami ter ga noče izpustiti. V duhu se je zgrudil na kolena pred njo, preklinjajoč trenutek, ko ga je zasačila v temi ob zavezniku, ko sta sklepala zločinsko kupčijo. Divje se je raztogotil nad usodnim naključjem, iz oči mu je žarelo peklenško sovraštvo.

Leonore se je kmalu iznebil iz spomina, umil si je roke nad soudeležbo pri umoru, saj mu ni naročil, naj jo umori, temveč, naj mu prinese otroka — zadnji dokaz, na katerega se je opirala. Nji je le določil norišnico, kjer bo preskrbljeno, da mu ne bo mogla škodovati. Zaveznik mu je ušel čez mejo, njegovo

dejanje pa mora prikriti in dokazati svetu, da je nedolžen.

V kotu na hodniku je čakal Tulipan, kdaj se bo razvnel prepir med hčerjo in graščakom. Natihem ga je zaskrbelo, da je morda Lambert že obračunal z ubeglo soprogo. Plaho je odprl vrata, prav ko je graščak odložil njeno pismo.

«Kje je Narcisa?» je vprašal trepetaje.

«Ni je tukaj», mu je odvrnil. «Pobegnila je nekam — kamor jo je gnalo srce — k svojemu ljubljencu — bržkone je čula, da je okreval...»

«Nič mi ni omenila, odšla je z izgovorom, da gre počivat. Kaj pravi v pismu o svojem odhodu?»

«To, kar zadeva mene», ga je ošabno zavrnil.

«Njena obdolžitev... No, kako se boš opravičil?»

«Zopet si je izmislila nekaj, česar ne more dokazati; pobegnila je, ker ne more potrditi svoje domišljije. Ampak jaz jo bom našel in privedel semkaj, da se porazgovorimo.»

Samozavestno se je pogladil po bradi in nadaljeval: «Tako se nam godi zavoljo tiste vlačuge, ki mi je oskrnila dan poroke. Ali ti je znano njeno bivališče?»

«Nič ne vem o njej», je zanikal grof brez zanimanja.

«Pa tudi ne boš vedel», mu je Lambert oblastno napovedal. «Kdor ima slabo vest, beži pred zasledovalcem; umaknila se je tja, kjer upa, da je ne dosežem.»

(Dalje prihodnjic.)

polnovredne pridelke in se ne smemo zadovoljevati s polovičarskimi košnjami.

Po krajih, kjer pokladajo molznim kravam zeleno domačo deteljo, tam se dá še najprej opravičevati setev detelje s travo, ker je taka klaja lažje prebavna, zato bolj točna, in manj nevarna pred napenjanjem, ki je med živinorejci že v enem in drugem kraju veliko škode prizadelo.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Cene v splošnem čvrste, posebno pri nas. V inozemstvu so zadnje dni začele zopet malo valovati. Na ljubljanski blagovni borzi so bile 27. marca t. l. za 100 kg postavljeno na slovensko postajo naslednje cene: pšenica: baška 390 do 392 Din 50 p, slavonka 385 do 387 Din 50 p; turščica: 295 do 370 Din 50 p; oves: baški 300 Din; ajda: 295 Din; moka «0»: 530 do 535 Din.

ZIVINA. Ob nespremenjenem tržnem položaju tudi cene ne pokazujejo bistvenih razlik.

HMELJ. Cene našemu hmelju se gibljejo v inozemstvu med 10 do 26 Din za kilogram, obetajo pa ponovno oslabiljenje.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo zadnje dni v valutah:

1 dolar za 56:20 do 56:40 Din;

v devizah 27. marca:

100 avstrijskih šilingov za 798:55 do 801:55 Din;

100 italijanskih lir za 299:30 do 301:30 Din;

100 nemških mark za 1356:80 do 1359:80 Din;

1 dolar za 56:71 do 56:91 Din;

100 francoskih frankov za 222:79 do 224:79 Din;

100 češkoslovaških kron za 168:10 do 138:90 Din.

Sejmi

30. marca: Cerklje pri Kranju, Brunk, Spodnje Gorje, Bruslovče, Trojane - Sv. Gotard, Lemberg.

31. marca: Studence pri Krškem.

2. aprila: Videm pri Krškem (za živino), Moravče (okraj Kamnik), Gora, Livold, Višnja gora, Rakek, Dramlje, Zgornja Kungota, Cankova.

3. aprila: Črnomelj, Zgornji Tuhinj, Ptujška gora, Šoštanj, Podčetrtek.

4. aprila: Loški potok.

5. aprila: Rajhenburg, Stara cerkev, Laško, Stična, Dolnja Lendava, Konjice, Ljutomer (za živino in blago).

6. aprila: Slovenska Bistrica, Imeno (svinjski sejem).

Kratke vesti

— Stalna razstava pohištva na Ljubljanskem velesejmu. Mizarski obrt je v Sloveniji zelo razvit. Po deželi imamo veliko število mizarjev, ki se odlikujejo z dobrim in preciznim delom, ki pa nimajo prilike, stopiti v stike s konzumenti mest in južnejših pokrajin naše države. Manjkajo jim pač izložbena okna, skladišča in poslovni lokali v mestu, zlasti v Ljubljani. Zato se je na inicijativo raznih faktorjev odločila uprava Ljubljanskega velesejma, prirediti ob priliki letošnje velesejske prireditve specijelno razstavo pohištva, ki pa bi tudi po končanem velesejmu ostala na sejmišču kot stalna razstava. Tu bo imel vsak mizar priliko, stalno razstaviti svoje izdelke, velesejska uprava pa bo po svojih močeh zainteresirala konzumente za nakup. Podrobne podatke in pogoje, ki so zelo ugodni, daje vsakomur rade volje uprava velesejma v Ljubljani.

— Sadjerejei ormoškega okraja! Odbor podružnice sadjarskega in vrtnarskega društva v Ormožu bo priredil v nedeljo 1. aprila praktično predavanje o sajenju in obrezovanju sadnega drevja. V vašo korist je, da se udeležite predavanja v obilnem številu. Zbrali se bomo pred gostilno g. Vipaveca. V primeru slabega vremena se bo predavanje opustilo.

DOMAČE NOVOSTI

* Več dopisov smo morali preložiti za prihodnjo številko, kar naj nam cenjeni dopisniki oprostite!

* Kralj pokrovitelj ljubljanskega velesejma. Kralj Aleksander je tudi letos prevzel pokroviteljstvo ljubljanskega vzorčnega velesejma, ki se bo vršil od 2. do 11. junija, ter III. razstave «Ljub-

ljana v jeseni», ki se bo vršila od 1. do 10. septembra.

* Sodelovanje SDS in SLS v ljubljanskem občinskem svetu. Nujna potreba rešitve važnih gospodarskih in socialnih vprašanj ljubljanske mestne občine je dovela do tega, da se je med ljubljanskimi občinskimi svetniki SDS in SLS dosegel sporazum za skupno delovanje. Sporazum je bil podpisan od načelnikov obeh klubov gg. Ivana Tavčarja (SDS) in Evgena Jarca (SLS). S tem bo omogočeno trezno in resno delo za ljubljansko občino brez nepotrebnega politiziranja v zadevah, ki s politiko nimajo opravka.

* Volitev župana v Sodražici. Pišejo nam: Dne 27. t. m. se je vršila v Sodražici volitev župana, za katerega je bil potom žreba izvoljen samostojni demokrat g. Evgen Ivanc. Za prvega svetovalca je bil istotako izvoljen samostojni demokrat, in sicer g. Jože Oberstar. Ostali svetovalci so naslednji: Ivan Kovačič (Sodražica), Alojzij Arko (Vince), Alojzij Ambrožič (Zamostec), Ivan Gregorič (Podklane) in France Pirc (Zimarice).

* Šestdesetletnice taborov bomo obhajali letošnje leto. Tabori so se vršili, kakor znano, leta 1868., in sicer 9. avgusta v Ljutomeru, 6. septembra v Zalcu in 8. oktobra v Šempasu, v današnji Julijski Krajini. Glede na to, da se je vršil pred 60 leti prvi slovenski tabor v Zalcu, dne 19. marca 1918. pa v istem trgu drugi narodni tabor kot ogromna manifestacija za majsko deklaracijo, se čujejo vedno bolj glasovi, naj bi se ti dve obletnici velikih bojev in priprav za narodno osvobodjenje praznovali na najlepši način s tem, da bi se tekom pomladi ali tekom poletja vršil velik shod KDK v Zalcu.

* Don Juraj Biankini † V Splitu je preminul po daljšem bolehanju bivši podpredsednik vlade in častni predsednik Jadranske straže don Juraj Biankini. Z njim je preminul rodoljub, kakršnih poznamo malo v Jugoslaviji. Vse Biankinovo življenje je bilo borba za svobodo Jugoslovenov. On ima največ zaslug za to, da je Dalmacija desetletja kljubovala vsem navalom Rima in Dunaja. Neumornemu narodnemu delavcu in pošteniaku bodi ohranjen najčastnejši spomin!

* Poraz klerikalev pri občinskih volitvah v Črnomlju. V nedeljo 25. t. m. so se vršile v Črnomlju občinske volitve, ki so ponovno potrdile, da je Črnomelj napreden. Klerikalci nameravajo vložiti pritožbo, ker nekateri volilci niso imeli

Med iskalci zlata na skrajnem severu

Po spominih M. Muca napisal I. Albreht.

Sezija za iskanje zlata je silno kratka in traja komaj dobre štiri mesce. Kajti v zimskem času brez ozira na sneg že zavoljo mraza ni mogoče nobeno delo na prostem. Zato pa se je treba za dolgi zimski čas tem vestneje preskrbeti z vsemi potrebščinami, zlasti tudi z lovskimi. In zato so iskalci zlata tudi tako iskreno veseli tujcev, ki tik pred zimo z blagom prihajajo k njim.

Ko smo si vse ogledali, smo jeli polagoma misliti na odhod. Izkupili smo za svoje blago vsak po 1¼ kg suhega zlata, breme, ki pomeni že lepo imetje. Dasi pa sem bil prvi hip zlatega tovara, ki sem ga imel skritega v usnatih vrečicah za pasom, zelo vesel, sem pozneje skoraj preklinjal težo bogastva. Kako čuden in nemiren in nezadovoljen je vendar človek!...

Med Račoni.

Račoni so lovci in nomadi, mongolsko pleme in po veri budisti. Stalnih naselbin ne poznajo. Tudi ni vasi pri njih, niti ne začasnih, ampak samo družine. Vsaka družina živi čisto sama zase.

Žal, nisem razumel njihovega jezika in se zato tudi nisem mogel z njimi razgovarjati tako neprisiljeno in domače kakor z ljudmi, ki so govorili rusko. Vendar sem opazil pri njih marsikaj zanimivega, kar naj v kratkem omenim v tem poglavju.

S prodajanjem svoje robe smo se toliko zakasnili, da nas je zalotila zima. Hoteli smo se vrniti po isti poti kakor smo bili prišli, toda reke so bile zamrznjene in na vožnjo z ladjami ni bilo mogoče misliti. Zato smo hoteli najeti konje in se peljati po ledu, toda to so nam odsvetovali i Račoni i iskalci zlata sami; kajti nevarno je priti z zlatim tovorom v roke belokožcem, bodisi že da so to državni (ruski) organi, bodisi zasebniki, prekupci in razni klativitezi, ki jih po teh krajih ne manjka. Vsi iskalci brez izjeme so nam hvalili poštenost Račonov in priporočali, naj ubremo tako smer, da bomo med njimi. Po tem nasvetu smo se tudi ravnali in se prepričali, da je bil pravilen.

Ker je jel naletavati sneg in so izbruhnili silno močni viharji, ni preostajalo drugega, nego poiskati zavetišča v račonski kolibi.

Evo vam, take kočee! V breg izkopana luknja je pokrita z lesom in zemljo in mahom. Oken ali kaj sličnega nima. Tudi pohištva ni nobenega in ne skoraj nobenega pravega orodja. Pred brlogom je kotel, tu, tam polomljena sekira, a to je tudi vse, kar premorejo. Edino premoženje so lovske puške. Teh si oskrbe dovolj in te so za Račone tudi najvažnejše. Kajti ti ljudje se — zlasti v severnih predelih — pečajo izključno samo z lovom.

Račoni so srednje postave. Obraz je nekako trioglat, lične kosti zelo močne, oči navševne in majhne. Lase strižejo, a brijejo se ne. Brada je redka in obstoji iz sršečih kocin. Polti so rdeče-zagorele.

Kljub vsej tej neprijetni vnanosti so vendar njihovi obrazi nekam veseloživahni.

Sploh so ti ljudje otroci prirode, izredno dobrodružni in zvesti v svoji čudoviti preprostosti. Kdor zna vzbuditi njegovo zaupanje, najde v Račonu najboljšega prijatelja.

Perila ali kaj sličnega ne poznajo. Vse njihovo oblačilo je napravljeno iz jelenjih kož, ki jih sešijejo z jelenjimi žilami. Kosmata stran kože je obrnjena navzven. Tudi obuvale in pokrivalo je napravljeno iz jelenjih kož.

S snago je po naših pojmih pri njih veliki križ; pranja in umivanja namreč sploh ne poznajo. Pozimi se mažejo z mastjo, da se tako lažje obvarujejo mraza.

Evropejcev se boje in preprost, pravi Račon sploh nikdar ne zajde v selišča belokožcev.

V navadi je pri njih poleg enoženstva tudi mnogoženstvo, vendar so zadnji primeri bolj redki.

Družine, ki sicer žive ločeno in daleč druga od druge, niso številne in se med seboj dobro poznajo.

Po značaju so ti ljudje mirni, krotki. Bojevitosti ne poznajo.

Za razvedrilo si piskajo na piščali, ki spominjajo na naše pastirske piščalke. Njihovo petje je monotono, nekako brezbarvno in zahteglo.

Po kočah, «jurte» jim pravijo, je seveda grozen smrad in nesnaga. Posebno ženske in otroci so silno zanemarjeni. Kamor pogledate, se drži otroka nesnaga, lasje pa so polni uši.

Svetijo si z mastjo, ki vtaknejo vanjo namesto stenja košček kože.

(Dale prihodnjič.)

legitimacij, čeprav so jih člani volilne komisije poznali. Rezultati so naslednji: Lista dela in reda (večinoma SDS) sedem odbornikov, z njo vezana Gospodarska lista (SKS) tri odbornike, Doltarjeva lista dva odbornika in SLS pet odbornikov.

* **Poučno potovanje hrvatskih obrtnikov v Nemčijo.** Ob priliki 20letnice svojega obstoja bo priredila Zveza hrvatskih obrtnikov v Zagrebu poučno potovanje v Nemčijo. Potovanje se bo vršilo v začetku meseca maja t. l. po naslednjem programu: Zagreb, Ljubljana, Jesenice, Salzburg, München, Nürnberg, Leipzig, Berlin, Dresden, Bodenbach, Praga, Dunaj, Gradec, Zagreb in bo trajalo 14 dni. Prireditelji so izposlovali tudi nekatere ugodnosti. Celo potovanje s hrano in stanovanjem bo stalo okrog 3200 do 3600 Din. Savez hrvatskih obrtnikov vabi slovenske obrtnike, da se temu potovanju pridružijo. Prijave sprejema Savez hrvatskih obrtnikov, Zagreb, Jelačićev trg 1, in Zveza obetnih zadrug v Ljubljani.

* **Dva potresna sunka v Ljubljani.** V ponedeljek in torek je Ljubljano nekoliko vznemirila lahka potresna sunek. Občutili pa so prvi kot drugi sunek le nekateri, in to večji del oni, ki stanujejo v višjih nadstropjih, kjer se je komaj vidno zamajalo zidovje in so se nekoliko zanihale viseče svetiljke.

* **Nova krajevna organizacija SDS.** Na Polzeli se je vršil v nedeljo popoldne ustanovni občni zbor krajevne organizacije SDS za Polzelo. Zbora so se udeležili Polzeljani v zelo lepem številu. Po poročilu odposlanca okrožne organizacije se je izvolil odbor pod predsedstvom g. Cajnka.

* **Smrt starega gasileca.** Te dni zjutraj je umrl 77letni g. Josip Štok z Brega pri Litiji. Pokojnik je bil agilen v gasilskem društvu, katerega član je bil ves čas od ustanovitve, to je celih 40 let. Pred nedavnim časom ga je odlikoval kralj s srebrno medaljo za človekoljubno službo. Kljub svoji visoki starosti se je udeleževal vseh društvenih akcij in je bil posebno mlajšim članom pravi vzornik. Baš v zadnjem času je bil predlagan ponovno v odlikovanje za zlato medaljo. Zasluženega priznanja z najvišjega mesta pa žal ni dočakal. Štokovi in Planinškovi rodbini iz Litije, katere tast je bil pokojni, naše globoko sožalje, pokojniku pa časten spomin!

* **15letnica padea Odrina.** Te dni je poteklo 15 let, odkar se je široj Evropi bliskovito razširila vest, da je Odrin padel v roke zavezniške srbsko-bolgarske armade. Borec izpred Odrina so v Beogradu proslavili znamenito obletnico z zaдушnico padlim junakom. Prisostvoval je tudi kraljev odposlanec major Drobniak, dočim se vojvoda Stepa Stepanovič, ki je pred Odrinom poveljeval srbski vojski, zaradi šibkega zdravja ni mogel udeležiti proslave.

* **Zakon o neposrednih davkih.** Zbirka zakonov XXII. snopič. V Ljubljani 1928. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Strani 96. Cena s poštnino vred 16 Din. Novi davčni zakon, ki je bil sprejet 7. februarja t. l. v Narodni skupščini, je izdala Tiskovna zadruga v priročni knjižici. Ker stopi uslužbenski davek že s 1. aprilom v veljavo, opozarjamo na knjižico vse interesente.

* **Občinski odbor v Šoštanjju razpuščen.** Kakor se uradno razglasa, je občinski odbor mestne občine Šoštanj razpuščen, ker v sedanji sestavi ni zmožen za nadaljnje delo. Za gerenta je imenovan Franc Vrečko, trgovec v Šoštanjju, ki so mu dodeljeni v gerentski svet gg.: odvetnik dr. Franc Mayer, šolski upravitelj Martin Vrečko, trgovec Henrik Mravljak, tovarniški ravnatelj Adolf Mraulag, čevljarški mojster in gostilničar F. Schwarzter posestniki Jakob Klemenčič, Viktor Hauke, Janko Ritošek, Franc Hlipš in Franc Cerkovnik.

* **Občinski odbor v Št. Juriju ob Taboru razpuščen.** Za gerenta je imenovan Franc Hanžič, posestnik v Ojstriški vasi, za sosvetnike pa so posestniki Maks Cukala, Alojzij Vasle, Vinko Kos, Franc Blatnik, Matevž Ocvirk, Karel Kumar in Mihael Kos.

* **Obrtniki.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je izdala lepo knjigo, ki opisuje obrtniški položaj ter naloge obrtništva in njegovih organizacij v bližnji bodočnosti. Knjiga je nadvse koristna za vsakega obrtnika. Izpopolnjuje jo tudi 74 slik (v

bakrotisku) naših odličnih gospodarskih strokovnjakov in slike zadružnih načelstev. Knjigo vsem obrtnikom toplo priporočamo. Naroča se pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo. Cena knjigi je 40 Din brez poštne.

* **Šaljivi list «Skovir».** V soboto je izšla 5. številka šaljivega ljubljanskega štirinajst dnevnika «Skovirja» s prav številnimi in posrečenimi slikami. Enako dobro in razvedrilno je besedilo lista. Spricho tolikih slik precej obsežnega lista je naročnina 15 Din za četrtletje itd. prav majhna. Kakor nam javljajo, bo «Skovir» za veliko noč izšel še posebno pester tako glede slik kakor glede besedila. Naroča se na naslov Uprava «Skovirja» v Rožni dolini ob Ljubljani. Kdor je izgubil položnico, jo dobi za nekaj par na pošti in samo vpiše številko 10.995. Posamezne številke se dobe v trafikah po 3 Din. Za inozemstvo stane «Skovir» četrtletno: za Francijo 10 frankov, za Nemčijo poldrugo marko, za Združene države in Kanado pol dolarja, za Avstrijo 3 šillinge, za Italijo 7 lir. Kdor se naroči na list in plača takoj vsaj četrtletno naročnino, dobi prve tri številke vsako po 2 Din. Priporočamo vsem, ki si žele razvedrilnega štiva!

* **Javno tombolo bo priredilo Društvo za zgradbo društvenih domov v Ljubljani** dne 6. maja t. l. Prihodnji teden se bodo pričele prodajati tablice. Za 2 Din lahko zadeneš vagon premoga ali opravo za spalnico, moško kolo, šivalni stroj, stensko uro, najboljše blago za obleko, žepno uro, električen lestenec, krasno zbirko knjig, posteljno odejo, fine moške in ženske čevlje in še celo vrsto drugih praktičnih dobikov. Občinstvu toplo priporočamo nakup tablic za to tombolo.

* **Novomeški kolodvor** so začeli te dni modernizirati. Na postaji in v vseh bližnjih objektih bodo montirali nad 100 električnih žarnic.

* **Spominska knjiga Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.** Prejeli smo: Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je izdala ob priliki proslave 25letnice svojega obstoja lično spominsko knjigo. Knjiga je v platno vezana z zlatim napisom in vsebuje lepe poučne članke in razprave, zgodovino zveze in opis delovanja posameznih zadrug. Posebno opozarjamo na članke g. dr. Frana Windischerja «Misli in spomini ob 25letnici», g. dr. Rudolfa Marna «Spomini na prvo glasilo slovenskih obrtnikov», g. Jakoba Zadravca «Dve poti, en cilj», g. Ivana Rebka «Početki slovenskega obrtništva», g. Ivana Mohoriča «Naloge zveze v bližnji bodočnosti», g. dr. Ivana Plessa «Racionalizacija obrtnih obratov», g. direktorja J. Reiserja «Obrtne šole», g. dr. J. Pretnarja «Naša obrtna zakonodaja», g. F. Zagarja «Obrtnik in davčna vprašanja v vojni dobi», g. M. Dularja «V premislek slovenskemu obrtništvu», g. J. Rebka «Obrtnik in organizacija». Knjigo jako lepo izpopolnjujejo slike odličnih osebnosti, naših gospodarskih strokovnjakov in slike zadružnih načelstev ter obrtnih društev. Slike je v bakrotisku nadvse lično izdelala Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani, knjigoveško delo pa je iz delavnice g. Matije Šiferja v Ljubljani. Cena knjige je jako nizka in znaša le 40 Din brez poštne. Dobiva se v knjigarnah, naroča pa se tudi pri Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani, Beethovnova ulica 10, pritličje, levo. Knjigo prav toplo priporočamo ne le obrtnikom, temveč tudi vsem njihovim prijateljem, korporacijam in zavodom.

* **Pismo iz Argentine.** Pišejo nam: Sprejmite tudi od nas nekaj vrstic. Ni nam tu preveč dobro, kajti, žal, tudi v Argentini ni zlato vse, kar se sveti. Kdor se hoče izseliti sem, naj si prej dvakrat premisli! Voščimo vesele velikonočne praznike in obilo pirhov želimo slovenski fantje, ki smo zdaj naseljeni v Argentini, vsem bralcem in bralkam «Domovine», zlasti Ložanom: Jakob Gruden, Anton Sterle in Anton Šumrada.

* **Vesele velikonočne praznike** žele vsem slovenskim fantom in brhkim Slovenkam, zlasti vsem čitateljem in čitateljicam «Domovine» slovenski fantje orožniki, začasno na službi v južnih krajih: žand. tit. podnarednik Ivan Centrih (Planina pri Sevnici), orožnik Franc Zvegljč (Planina pri Sevnici), orožnik Jakob Žitnik (Grosuplje) in orožnik Alojzij Bevec (Zagorje pri Pilštanju).

* **Čudak Krajnar 22 let skrit pred svetom.** V Lazah na Notranjskem so odkrili čudaškega milijonarja Franceta Krajnarja, ki že 22 let ždi prostovoljno skrit pred svetom v eni sobi domače hiše. Pravijo, da se je pred 22 leti zaprl v sobo zaradi tega, ker mu mati ni dovolila, poročiti se s svojo izvoljenko. Preiskava je ugotovila, da mož prav ničesar ne ve o vojni, da pa je sicer zdravega razuma.

* **Nesreča v tovarni.** V ponedeljek zjutraj je eksplodiral v Westnovi tovarni v Gaberju parni kotel. Pri kotlu je bil zaposlen 30letni kurjač Andrej Zidanšek iz Dramelj, stanujoč v Trnovljah, ki je dobil tako hude opekline na obrazu, prsih in rokah, da so ga morali prepeljati v celjsko javno bolnico. Vodstvo tovarno je samo takoj pozvalo inspekcijo dela, da ugotovi vzrok nesreče. Ta je dognala, da je bil kotel popolnoma intakten in da je moral Zidanšek, ki je bil izprašan kurjač, napraviti sam napako, katere posledica je bila eksplozija.

* **Požar na Humu pri Ormožu.** Pišejo nam: V torek 27. t. m. ponoči je nastal ogenj v gospodarskih stavbah posestnika in lončarja g. Martina Pavliniča na Humu. Poslopja so zgorela. Živino so rešili, le ena svinja je zgorela. Vzrok požara ni znan. Gasilci so ogenj omejili, tako da so rešili stanovanjsko hišo in sosedstvo.

* **Ogenj v Celju.** V sredo dopoldne je začelo goret v skladišču tvrdke Čuk v Benjamin Ipavčevi ulici v Celju. Iz skladišča se je valil gost, črn dim. Občinstva se je lotilo veliko razburjenje, ker je znano, da so v skladišču razna olja in oljnate barve. Telefonično alarmirani gasilci so prispeli v par minutah, pogasili ogenj in odstranili vsako nevarnost. Ogenj je nastal zaradi tega, ker se je vnel pri kuhanju firnež.

* **Misijon ga je zmešal.** Iz Domžal nam pišejo: 50letni posestnik in družinski oče Janec Ovca iz Domžal je bil na glasu kot priden žagar in poštena duša. Nedavno je bil pri misijonski spovedi v Domžalah. Ko je Ovca po spovedi prišel domov, se mu je nenadoma omračil um. Legel je v posteljo, kjer ga je morala žena negovati in varovati. V soboto zvečer se je žena le za trenutek odstranila od postelje. To priliko je porabil mož ter je v spodnji obleki pobegnil iz hiše. Nihče ni vedel, kam je izginil. Žena in sosedje so ga vso noč zaman iskali. V nedeljo dopoldne pa so ga našli mrtvega v potoku.

* **Nesreča z revolverjem.** V Kamniku se je 15letni čevljarški vajenec Rado Kopač igral z revolverjem in je bil pri tem tako neroden, da se je ustrelil v levo dlan in so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

* **Velik požar v Prepolju.** Huda požarna nesreča je zadela te dni vas Prepolje, ki spada pod občino Sv. Marjeto na Dravskem polju. Požar, ki je nastal na nepojasnen način, je upepelil 12 raznih poslopij, lastnino štirih posestnikov. Zgorelo je tudi pet svinj, drugo živino pa so rešili.

* **Granat. raztrgala delaveca.** V okolici Sušaka je delavec Ivan Mikulinič našel staro granato in jo skušal s kladivom odpreti. Pri tem je granata eksplodirala in odtrgala Mikuliniču levo roko in desno nogo. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico, kjer je ranjenec par ur pozneje umrl.

* **Nogo si je zlomil.** V gozdu na Smolniku je 59letni dninar Štefan Javornik nabiral drva. Pri tem mu je spodrsnilo, da je padel in si zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

* **Dve nesreči zaradi otroške lahkomišelnosti.** Z močno ranjenim levim očesom je bil prepeljan v mariborsko bolnico iz Slivnice v šmarnem okraju 12letni učenec osnovne šole Alojz Kranjc. Dečku je na poti v šolo zagnal kamen v oko neki součenec ter ga tako poškodoval, da bo rešitev le težko možna. — V mariborsko bolnico so nadalje pripeljali iz Ptuja 13letnega tretješolea Herberta Jegliča z jako nevarno poškodovanim levim očesom. Deček se je z nekim svojim sošolcem igral z igračo, ki je bila napravljena kakor pištola. Dečka pa se nista zadovoljila z navadnim zamaškom z nabojem in sta vanj vtaknila še iglo. Komaj sta to nevarno igračo poskusila, je bil Jeglič že zadet v oko.

* **Konj se je splašil.** Konjski trgovec France se je pomudil te dni v Habjanovi gostilni v Ljub-

ljani, kjer je pustil v zapravljuvku vpreženega konja neprivezanega na dvorišču. Medtem, ko se je France mudil v gostilni, je konjiček potegnil voz na cesto, kjer se je iz neznanega vzroka nenadoma splasil in jo v divjem diru ubral proti mestu. Na ulici je nastala pravcata panika. Šele na oglu Rimske ceste je zadel voz ob rob pločnika ter se prevrnil; padel je tudi konj. Upehano žival je dvignil s tal nameščenelec Narodne tiskarne France Modic, na kar sta nameravala s stražnikom konja spraviti v hlev Figovčeve gostilne. Tu pa jima je že prišel nasproti France, ki je konja odvedel domov v Šiško.

*** Neznani slaboumen mutec.** Dne 2. t. m. je bil oddan ljubljanskemu mestnemu magistratu slaboumen mutec, star okrog 17 do 20 let. Ker ne daje neznanec niti z znaki nobenih pojavnosti, ni mogoče doznati, kdo in odkod je. Obleden je v sive hlače in zelenkast suknjič ter ima vojaške čevlje. Osebnostni popis: oči rjave, lasje kostanjevi (ostriženi), obraz ovalen. Kdor bi lahko dal kašna pojasnila o gori imenovanem, naj jih blagovoli sporočiti ustno ali pismeno mestnemu magistratu v Ljubljani, soba št. 42.

*** Napad v Topli Rebri.** Ko se je vračal posestnik Josip Mauser, doma iz Tople Rebri, domov, ga je nenadoma napadel neznanec in ga tako obdelal s kolom po glavi in po hrbtu, da je obležal nezavesten na tleh. Mauserja so sosedje takoj odpeljali v kandijsko bolnico, kjer so ugotovili, da je hudo poškodovan. Orožniki neznanega napadca pridno zasledujejo.

*** Vlom v občinsko pisarno.** Te dni ponoči so vlomili neznani svedrovc v občinsko pisarno pri Devici Mariji v Polju, odprli vse pisalne mize in končno odpeljali s seboj 150 kg težko železno blagajno, v kateri so upali dobiti precej denarja. Vlom je prvi opazil šolski upravitelj g. Mihelič, ki se je zgodaj zjutraj odpravil z doma. Dogodek je javil orožniški postaji v Vevčah, ki se je takoj odpravila na zasledovanje. V občinski pisarni je bilo vse razmetano. Občinski uslužbenci so ugotovili, da so vlomilci odnesli poleg železne blagajne, ki je bila po naključju prazna, iz ene pisalne mize 136 Din, ki jih je občinski sluga prejšnjega dne prejel na račun davščin, iz druge pa 11 Din. To je bil ves denar, ki ga je imela občina v pisarni. Med tem so sporočili železniški delavci s postaje, da je našel železniški zidar Jakob Lenaršič zjutraj, ko je bil na poti na kolidor, da se odpelje v Zidani most, na polju pri vežbališču preluknjano železno blagajno. Orožniki so se takoj napotili na označeno mesto. Ker je začelo snežiti in so bila tla zamrzla, se sledovi niso dali razložiti. Vidni so bili le sledovi ročnega vozička, ki so ga tatovi ukradli iz zaklenjenega poda posestnika g. Leopolda Kuharja, da so na njem odpeljali blagajno. Vrli orožniki so tekem preiskave ugotovili važne podrobnosti. Upati je, da bodo vlomilci prijeli v najkrajšem času.

*** Vlom v podstrešje.** V podstrešje neke hiše na Miklošičevi cesti v Ljubljani je ponoči vlomil neznan tat, ki so ga opazili že tekem dne postajati v veži in na stopnicah. Tat se je bržkone že na večer splazil do vrat podstrešja, jih odprl in tudi prenočil v podstrešju. Zjutraj je pobral različno perilo, ki ga je gori sušila soproga pekovskega pomočnika Grma, ter nato v ugodnem trenutku odšel zopet na cesto.

*** Brezobziren kolesar.** Posesnikova oči Tončka Zdražbova z Iga je nesla na trg v Ljubljano kočarja jaje ter 400 zobotrebcev. Na Ižanski cesti pa jo je nenadoma došel neznan kolesar, ki jo je mimo vozeč zadel v ramo, da je dekletu zletela kočarja z glave in padla na tla. Kolesar se za nesrečo ni zmenil, temveč je gledal, da čimprej odkuri dalje. V kočari so se razbila vsa jajca, 72 komadov, brez vsake vrednosti pa so ostali tudi v jajčniku pomešani zobotrebci. Prestrašena Tončka je svojo smolo prijavila sicer v mestu stražniku, vendar pa je ostalo zasledovanje brezobzirnega kolesarja, ki je napravil dekletu 130 Din škode, brezuspešno.

*** Nočni prepir.** V Rebri ob boku grajskega griča v Ljubljani je nastal v sredo ponoči nenadoma strašen vrišč. Okrog polnoči je pribežala na ulico mlada ženska, ki jo je preganjal hud možak. Na nekem oglu je možki žensko dohitel

in bi jo bržkone nabunkal, da ni slučajno prišel mimo pogumen fant, ki je to preprečil. Možak, ki si je lastil pravico bunkanja ženske, katera živi z njim brez zakonske zveze, je postal nasilen ter je skočil proti fantu in mu strl gramofonsko ploščo, ki jo je nosil s seboj. Strta plošča se bo sedaj obravnavala pri sodišču.

*** Aretacija ponarejevalca stođinarskih bankovcev.** Orožniki so aretirali kmeta Ivana Selana iz Suhadola, ki je spravljal v promet ponarejene stotake. Preiskava na domu aretiranca je dognala, da je možak sam izdeloval stotake s posebnimi aparati. Zanimivo pri vsem je, da je Selan kot preprost človek znal izredno lepo risati in da je vobče zelo talentiran človek. Škoda za talent, ki ga ni obrnil v pravo smer. Za možovo izdelovanje bankovcev je vedela tudi njegova žena.

*** Nevaren ptič v zaporu.** Ljubljanska policija je sprejela te dni v svoje varstvo drznega vlomilca in tatu Lojzeta Sotlerja, 34letnega brezposelnega rudarja, ki ima na vesti več vlomov v posavskih krajih in je bil pravi strahovalec Posavja. Na policijskem ravnateljstvu so natančneje preštudirali neprosto voljnega gosta ter ugotovili, da ima Sotler na vesti poleg manjših tudi tri večje zločine. Dne 27. februarja t. l. je zvečer na cesti med Radečami in Loko napadel posestnico Angelo Weissovo ter ji s silo vzel ročno torbico, v kateri je bilo 460 Din gotovine. Sotler je bil zlasti specialist za vlome v zidanice. Po omenjenem roparskem napadu se je čez dva dni ponoči v Vidmu priklatil do zidanice posestnika Ferdinanda Roša iz Hrasnika. Vdril je vanjo ter se preskrbel z vsemi dobrinami tega sveta, pozabil pa ni tudi na druge predmete, kakor na perilo, obleko in namizno opremo. Tudi nekaj vina in žganja je vzel s seboj. Napravil je v zidnici za 1500 Din škode. Še bogatejši plen je razbojnik našel v zidnici posestnika Andreja Vinklerja v Zajčjem pri Sevnici. Pobral je mnogo rjuh, razne odeje, brisače, namizne prte, 12 lepih starinskih krožnikov, več vrčev, večjo množino žganja in vina. S plenom je odšel v širni svet, kjer je blago po večini prodal in razdal za malenkosten denar. Vinklerju je povzročil za 4938 Din škode. Ko je čutil, da so mu na Posavju postala tla prevročna, se je umaknil višje na sever ter se mu je posrečilo neovirano prekoračiti avstrijsko mejo pri Prevaljah. Klatil se je nato nekaj časa okrog po Koroškem. Dne 21. t. m. pa so ga prijela avstrijska varnostna oblastva v Beljaku kot potepuha in klateža. Odpravili so ga čez mejo na Jesenice. Sotler je nevaren zločinski tip. Presedel je radi raznih večjih vlomov in tatvin že 8 let, 6 mesecev in 20 dni v ječi.

*** Našla se je blizu Celja zlata damska ura z verižico za roko,** in sicer v času od 18. do 20. t. m. Kdor jo je zgubil, naj se zgloši pri najditelju Jožefu Zidanšku, posestniku v Babni reki, občina Sv. Štefan pri Šmarju pri Jelšah.

*** Opozarjamo vse živinorejce in posestnike** goveje živine, konj in prašičev na današnji oglas «Govedomedike», jugoslovenske razpčiljalnice zdravil za govedo, konje in prašiče iz lekarne «Pri sv. Antonu» v Mariboru, Kopalniška ulica 11.

Prevarana nevesta

(Dogodbica.)

Vretenka je pospravljala mizo in delila ostanke, pravkar je odšel Petačev France iz Češmilja, ki je zasnubil Minko, njeno najstarejšo hčerko. O vsem so se dogovorili: o ogledih, doti, ženitnem pismu, o ženitovanju in o poroki.

«Najbrž sem se prenačil», je pomišljal Vretenk pod zapečkom. «Star pregovor pravi: 'Bodri naj bodo od daleč, oženi pa se čim bliže.'»

«Petačeva kmetija je na dobrem glasu», je trdila gospodinja. «Rodovitno zemljo imajo in France je fant, da ga je veselje.»

«Češmilje je na koncu fare.»

«Blizu pa ni priložnosti», je vzdihnila mati.

«Sicer pa se Minka moži, zato naj sama odloči.»

«No, dekle, govori!» ji je zaklical oče.

«Ali naj se doma postaram?» je odgovorila Minka nejevoljno.

«Meni je nazadnje prav», se je vdal Vretenk. «Jutri pojdeva na ogled, potem bomo uredili v župnišču in pri sodišču, kakor smo se domenili.»

Drugega dne sta se odpravila Vretenk in njegova hčerka v Češmilje na ogled. Ženin jima je prišel naproti daleč iz vasi, doma pa je skrbela njegova mati, da nevesta in njen oče nista prišla z nikomur v dotiko. Tako sta si nemoteno ogledala polje, travnike, vrte in gozde, pa tudi hlev, kaščo in druga gospodarska poslopja. Odšla sta z vidnim zadovoljstvom.

«Lepo imajo urejeno», je omenila Minka med potjo. «Ali ste videli zvrhane žitnice? Kdo si je mislil, da imajo pri Petaču toliko pšenice! In pa hlev, hlev! Takih krav še nisem videla, kakor sta Sivka in Liska!»

«Zares lepa živinica!» je prikimal Vretenk. «Kljub temu pa me nekam skrbi, kar ne morem se sprizniti z mislijo, da pojdeš v Češmilje.»

«Jaz se ne bojim; ako shajamo pri nas, bomo shajali tudi pri Petaču. Res je pri hiši nekaj dolga, pa ga bomo že poravnali.»

«Z doto ga boš odbila nad polovico, Bog ti daj srečo in zdravje. Všeč mi je tvoj pogum, moje temne slutnje izvirajo menda res iz prazne domišljije.»

Pravilo, da je slabo znamenje, ako nevesta ne joka, ko odpeljejo skrinjo in pred odhodom k poroki. Vretenkova Minka ni potočila nobene solzice, ko je odhajala s svati iz domače hiše. Prva je stopala za godcem ob ženinovem tovarišu, dočim se je ženin pridružil nevestini tovarišici. Ob cesti in za ogali so se zbirali gledalci; zgovorne vaščanke so obirale ženina, nevesto in svate, kakor je to stara navada med milimi Slovenci.

«Preveč je vesela», so namigovala ženice na nevesto.

«Pa je ne čaka nič dobrega v Češmilju», so menile nekatere. «Stari Petački nikdo ne ustreže.»

«Minka ji ne bo pustila gospodariti.»

Medeni tedni so potekali mladi Petački v splošnem zadovoljstvu. Skoro za nobeno delo ji niso pustili prijeti, češ, naj se prej privadi na novem domu; sprva je samo likala in šivala. France je vestno skrbel, da Minka ni nikoli zapustila sobe. Predvsem ji je branil v hlev z izgovorom, da se ne umaže, dasi bi bila tako rada videla Lisko in Sivko, ponos domačega premoženja.

Vzlic moževi pazljivosti pa Minka ni mogla vedno ostati skrita. Pricvetela je pomlad, začelo se je prvo poljsko delo. Tudi tedaj je bil vedno pri njej, posebno je pazil, da nista šla nikoli mimo hleva, vselej je našel kak ovinek.

Nekoč pa je moral Petač od doma po nujnih opravkih. Sicer ga je nadomestovala njegova skrbna mati, vendar pa se je Minki posrečilo, da se ji je izmuznila v hlev, ne da bi jo starka pogrešila. Skoro pa se je onesvestila, ko ni našla ne Sivke ne Liske, samo umazana Dima je prežvekovala v temnem kotu, suha, da so ji pokale kosti. Ob nji se je dolgočasila mršava kobila in mlada telica. To je bila vsa živina v Petačevem hlevu.

«Za božjo voljo, mati, kje sta pa kravi?» je prihitela Minka pred taščo. «Lisko in Sivko je nekdo odpeljal!»

«Beži!» je starka obledela v zadregi.

«Pojdite gledat, prepričajte se, ako ne verjamete.»

Tašča je res šla pogledat, pomirila pa je begajočo snaho, naj molči in počaka Franceta, ki bo javil orožnikom, da poiščejo tatove. Tako jo je odpravila na polje, sama pa je ostala doma, da pripravi sina na pričakovano razkritje.

«Kaj naj storim?» se je zatekel k materini modrosti. «Ako porečem, da sem kravi prodal, bo zahtevala denar, tatvino pa bo javila orožnikom in celo sosede bo naprosila, naj jo uberejo za tatovi.»

«Reci do boš sam naznanil», mu je mati svetovala. «Sicer pa bomo že pomirili.»

France se je zopet odpravil z doma, češ, da gre javit tatvino, mati pa je napela vso zgovor-

nost, ki je Minko polagoma res potolažila. Lepe Sivke in Liske pa ji seveda ni mogla iztrgati iz spomina.

Nekaj tednov pozneje je bila Minka zopet sama in tedaj si je poiskala razvedrila ob vaškem koritu. Tu so se shajala dekleta in matere iz Češmija in preresetovale domače dogodke.

«Oh, kako smo nesrečni!» jim je mlada Petačka bolestno potolažila. «Ob najlepši kravi smo, tatu pa ne moremo izslediti.»

Globoko se je zasmilila vaščankam potrta sosedja; rade bi ji bile razodele skrivnost tatvine, a so se premagale zaradi Franceta, da ne poreče: «Pri koritu so izblebetale.»

Minka se ni mogla vzdržati solz, ni pa hotela, da bi jo kdo videl jokati. Pograbila je škaf vode ter ga je zadela na glavo. Umaknila se je Koširjevemu hlapcu, ki je gnal živino na vodo; cela čreda govodi je drvela proti koritu, ki je služilo tudi napajanju živine.

Petačka se je ustavila za sosedovim ogrom in gledala rejene kravice, prerivajoče se ob napajališču. Nenadoma se je stresla in kriknila, da ji je voda na vseh straneh pljusnila iz škafa.

«Ježeš, Liska in Sivka!» je zavpila z bridkim glasom. «Tukaj je tat, pomagajte!»

«Ne bodi no smešna», se je oglasila Koštrunka za njenim hrbtom. «Košir je Francetov prijatelj in se ne postavlja s tujim blagom.»

«Naši kravi bom menda poznala — tisti, kateri sem našla v hlevu, ko sem prišla na ogled.»

«Ha, ha, izposojeni kravi... Ali ti še niso povedali? Sčasoma boš še kaj drugega razkrila...»

Minka se je zavedla v bridki prevari ter se je natihem jezila, da se je dala speljati na led. Odslej se je tolažila z žitom, ko pa je drugi teden pripravljala žito za mlin, tedaj je našla v kašči v vsakem predalu obilen štor, ki je bil zasut s pšenico.

S o t e š č a n.

Iz Tsingtaua

Tsingtau, pred vojno najpomembnejša nemška kolonija na Daljnem Vzhodu, središče iztočne nemške politike in trgovine, je zdaj preplavljen z židi, ki jih pač res nikjer na svetu ne manjka. Mesto samo je sicer majhno, vendar ima 64 barov. Bar pa tam ni to, kar je pri nas, n. pr. v Ljubljani, temveč čisto navadna javna hiša, kjer trgujejo židje z živim blagom, ponajveč z ruskim. To so ženske, ki jih je iz prostrane Rusije prignala revolucija. Iz raznih stanov so, a židje jih znajo vklepniti tako, da se reva nikdar več ne reši iz njihovih krempljev. Izprva so ženske v barih plesalke, dokler revščina, opij in morfij ne opravijo svojega posla. Gmotno uničene, na vse plati vezane, izmučene in obupane zdrse polagoma po spolzki poti vlačugarstva. Z njimi se potem zabavajo ameriški mornarji, ki so ob vsakoletnih manevrih čisto svojevrsten pojav za Tsingtau. Kadar se izkrcajo, jih je vse mesto polno. Plešejo, nore z ženskami in veseljačijo vsekrižem. Kadar se vsega naveličajo, se lotijo kitajskih rikšijev. Rikši je to, kar pri nas izvožček. Vendar se pa kitajskim rikšijem ne godi tako kakor našim izvožčkom. Njihove «kočije» so dvokolesni vozički, ki jih vozijo — rikšiji sami. Torej — človeška vprega. Ameriški mornarji se torej v svoji objestnosti lotevajo teh skromnih ljudi. Hipoma papadejo takegale rikšija, ga posade na voziček, sami pa se «vprežejo», po trije in trije, ter v divjem diru begajo po tsingtauskih ulicah. Smešno je videti objestne mornarje v njihovih uniformah, kako dirjajo okrog, in ubogega rikšija, ki preplašen in vdan v svojo usodo čaka na vozičku, kdaj se bo bela gospoda naveličala te čudne zabave.

Ko se naposled mornarji dovolj znore, se ustavijo in rikši spet dobi oblast nad svojo skromno imovino. Včasih ga mornarji zato plačajo. Tedaj je rikši čisto vesel in zadovoljen. Kajti Kitajec je tak, da lahko z njim napraviš vse, kar hočeš, samo plačati ga moraš. Včasih pa, zlasti, ako kaj pogodrnja, nagrade objestni mornarji rikšija z brcami in batinami. Ker je napram njim slabši,

se mora revež zadovoljiti seveda tudi s takim plačilom. Nič čudnega pa seveda ni, če Kitajec zbog takega početja sovraži belokožca in se na vso moč skuša otresti njegovega jarma...

Ku - ku - ku

Ob času revolucije so Amurski kraj (pokrajina ob reki Amur na meji severne Mandžurije) zasedli Japonci. Bila je to okupacija, nekako tako, kakor so napravili Francozi v Porenju ali Italijani v Dalmaciji.

Ob mejah tam na Daljnem Vzhodu je sploh velika zmešnjava. Kitajci krošnjarijo tam kakor po naših krajih n. pr. naši Dalmatinci. Imajo pa ti ljudje to posebnost, da zmešajo svoj in ruski jezik tako, da ne znajo nazadnje ne enega ne drugega pošteno.

Podrobneje bodo opisane te razmere v mojih «Spominih», tu naj omenim samo kratko zgodnico, ki je kljub svoji smešnosti resnična in za tamkajšnje razmere prav zelo značilna.

Japonec pride tam k neki ženski — bila je iz Ukrajine — in z raznimi kretnjami kaže, da bi nekaj rad. Ženska ga nekaj časa gleda in ga potem vpraša kitajsko:

«Šimá, hodja?» (po naše: «Kaj bi rad, stric?»)

Japonec, ki ni razumel vprašanja, se pograbi v korači za hlače, jih začne tresti in javkati:

«Ku-ku-ku.»

Brhki Ukrajinki se zdi to le malo preveč, pa pusti Japonca samega in vsa preplašena prileti k nam v delavnico. V naglici nam začne pripovedovati, kaj počne Japonec.

«Jaz si ne upam več nazaj», pravi nazadnje. «Prosim vas, pojdite in odpravite na kak način tega človeka proč.»

Med nami je seveda nastal smeh in dirindaj. Dražili smo ubogo žensko in se šalili z njo, kakor je ob takih prilikah navada. Vendar ji nismo odrekli pomoči, ampak nas je šlo nekaj z njo, že iz radovednosti, da vidimo čudaka, ki hoče imeti «Ku-ku-ku».

Ko zagledamo Japonca, ga eden izmed naših nagovori angleško, kaj želi. V razmeroma gladki angleščini pove nato veseli Japonec, da bi rad kupil — jajec!

No, to je šele bilo smeha! Ženska je seveda z veseljem prodala jajca, mi pa smo jo potem ob vsaki priliki dražili zavoljo njene bojzljivosti.

Po spominih M. Muca
napisal I. Albrecht.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

O nekaterih zablodah napačno pojmovane izobrazbe in njih kvarnih posledicah za zdravje

Na tem mestu smo že ponovno govorili o tem, kako je človek živel na prvotni stopnji omike, kako se je trudil, da si olajša težki boj za obstanek in da si olepša življenje. Slišali smo dalje, kako so razna odkritja in iznajdbe popolnoma izpremenile življenje; iz prvotnega lovca, ki se je hranil le s tem, kar mu je nudila narava sama, se je razvijal človek z napredovanjem omike v pastirja in pozneje v poljedelca. Omika pa je šla še dalje. Z modernimi prometnimi sredstvi si je človek osvojil ves svet. S paro in elektriko pa je ustvaril sile, ki so mu končno pomogle do današnje visoke stopnje industrije, prometa in trgovine. Nastala so velika mesta, izpremenil pa se je tudi način življenja. Z dobrinami, ki jih je dala kultura, pa so se pokazale tudi senčne strani. To, kar naj bi mu služilo le v korist, je začel človek zlorabljati in obračati v svojo škodo.

Na tem mestu si hočemo ogledati, kakšne so kvarne posledice pomehkuženja, ki ga je povzročila visoka stopnja omike, na naše zdravje in na dolgost življenja.

Naravoslovci nas uče, da traja življenje sesalec približno petkrat toliko časa, kolikor ga potrebujejo, da se popolnoma razvijajo. Ker je človek po svojem telesu tudi sesalec in kar rabi,

da popolnoma doraste in se razvije, kakih pet in dvajset let, bi potemtakem moralo trajati njegovo življenje do sto let. Iz izkušnje pa vemo, da so pri nas stoletni starci ali starke silna redkost. V starem veku pa temu ni bilo tako. Takrat stoletniki niso bili nikaka izjema, dočim živi človek danes povprečno le štirideset let. Poslušajmo, kako nam priznani učenjaki razlagajo to dejstvo! Poslabšanje človeškega zdravja in skrajšanje življenja pripisuje učeni svet kvarnim posledicam kulture.

Takoj tu pa moramo razglasiti, da tega ni zakrivila omika sama ob sebi, temveč človek v svoji nespameti.

Dolgost življenja je odvisna od marsikaterih okolištin. Pri tem igra poklic jako važno vlogo. Življenje kmeta je sicer težko in trdo, zato pa je med vsemi drugimi stanovi najbolj zdravo. Delo v prosti naravi krepi in utrja človeka; zato je med temi poklici umrljivost najmanjša in zdravje najtrdnjše. Med poklice, ki so zdravju najbolj škodljivi, spadajo krčmarji, natararji, kletarji, delavci v pivovarnah, sploh poklici, ki imajo posia z opojnimi pijačami. Tu smo že pri enem najvažnejših kvarljivcev človeškega zdravja, pri alkoholu, ki slabi in sčasoma popolnoma uniči vse telo.

Pri delavcih, ki so zaposleni po tovarnah, je zdravje veliko slabše in umrljivost veliko večja kakor pri kmetih. Pa tudi tu ni delo samo toliko krivo kakor človekova nespamet, sebičnost in poželenje po uživanju. Kmetstvo ljudstvo drvi z dežele v velika mesta, kjer nastaja stanovanska beda. Ljudskemu zdravju jako kvarljiva pa je tudi grda navada, da zaposlujejo tovarne še nerazvito mladino in jo uporabljajo pri težkih delih. Za težka dela pa uporabljajo tudi poročene žene, kar vpliva silno slabo na zdravje potomcev. Temu se pridružujejo še nezadostna hrana, tobak, zlasti pa opojne pijače.

Posledica vsega tega je tudi velika umrljivost otrok. Napačno umevanje dobrot, ki nam jih daje izobrazba, odvrta marsikatero mater od dojenja otrok. In ravno moderna medicina nas uči, da je umrljivost umetno hranjenih otrok sedemkrat večja kakor umrljivost otrok, hranjenih z materinim mlekom. To je hud opomin materam, da izpolnjujejo svojo najsvetejšo dolžnost.

Mar se naj torej odrečemo vseh užitkov, ki nam jih nudi kultura? Nikakor ne! Zdržnost v pijači in jedi ter zvesto izpolnjevanje dolžnosti, ki jih imamo do soljudi, nam obudi šele pravo poželenje do uživanja plemenitejših dobrin. Namesto kvarnega užitka v preobilnem uživanju jedi in pijače imamo plemenitejšo užitke v umetnosti in znanosti, v izobrazbi sploh. Da si ohranimo dolgo in zdravo življenje, se moramo — tako nas uči znanost — utrjevati ter biti zmerni v uživanju tega, kar nudi le telesu trenutno ugodje. Le tako bomo dobili zmisel do plemenitejših, duševnih užitkov, otesli se bomo grde sebičnosti ter postali zares pravi izobraženci.

ŽENSKI VESTNIK

Moderna spodnja obleka

Ne govorim tu o naših starih mamicah, pač pa o naših mladih ženah. Moda se menjava hitreje kakor letni časi, a katera ženska se more upirati modi? Res, da je moda v marsičem norost, vendar pa nam prinaša tudi marsikaj dobrega, koristnega in našemu zdravju prikladnega.

Predvsem nam je dandanašnja moda prinesla zelo praktično obleko. Vsaka ženska že pozna to moderno obleko, kakor jo nosi danes že skoro vsaka ženska, zato je tu ne bom opisovala. Pač pa hočem izpregovoriti nekaj več o spodnjem krilu.

Ko smo ženske nosile bluze in krila, kako tesno je moralo biti vse zavezano za pasom, da nam krilo ni lezlo dol, oziroma da nam bluzna ni izlezla ven! Z moderno obleko je postalo tudi spodnje krilo neprikladno. Zato priporočam vsaki ženski, da si namesto spodnjega krila (spodnje kikle, kakor pravimo po domače) rajši sešije tako zvano spodnjo obleko.

Tako spodnjo obleko naredi na tale način:

Z merilom zmeriš dolžino od pazduhe, kolikor dolgo krilo pač nosiš, recimo 102 cm. Potem zmeriš čez prsa 96 cm. Zgoraj moraš vzeti 1 cm več za šiv, spodaj za podrobljenje pa 8 cm več. Torej potrebuješ blaga za celo tako obleko 2½ metra.

To blago zložiš na polovico, tako da imaš dve poli, po 1 m 25 cm dolgi. Zloženo blago deneš na mizo in premeriš zgoraj: če imaš čez prsa 96 cm, vzameš eno četrtino te širine, torej 24 cm. Z ravnilom potegneš črto poševno do kraja blaga, povsod seveda dodaj po 3 cm za šiv. Prav tako odrežeš drugo polo, potem sešiješ pod pazduho, zaraobiš zgoraj z drugim blagom, spodaj pa podvihaš in zarobiš.

Kar ti ostane blaga pri strani odrezanega, od tega narediš naramnice, ki jih urežeš po 35 cm dolge in prišiješ spredaj kot zadaj za 28 cm narazen.

Oblika te spodnje obleke je naslednja:

Taka spodnja obleka je zelo pripravna tudi za delo. Kako nerodna so spodnja krila, tako silno

nabrana okoli pasu, da ne lezejo dol. Pa tudi kako nezdravo je za žensko, če je tako močno prepasana. Blaga pa za rečeno obleko tudi ne porabiš več.

Na isti način, kakor spodnjo obleko, lahko narediš srajco, samo nekoliko krajšo, po tvoji velikosti pač. Zgoraj si našiješ pa še čipk, in na ta način je narejena najmodernejša srajca.

Katere ženske ugajajo moškim

Ženske, katerim je merodajen le lasten okus in se ne znajo prilagoditi moškemu okusu, imajo pri moških navadno prav malo sreče. Večina žensk misli, da iščejo moški pri ženskah v prvi vrsti lepoto. Angleška pisateljica Vincent, ki se rada bavi s takimi vprašanji, je pozvala moške, naj odgovore, katere ženske jim najbolj ugajajo. Na podlagi teh odgovorov je prišla do zanimivega zaključka, da lep ženski obraz pri moških ne igra glavne vloge. Moške privlači nekaj drugega, nekaj, kar z lepoto nima mnogo opraviti. Res občudujejo moški lepe ženske nožice, lepe obraze, fino polt, nežne ročice in sploh pravilne oblike telesa. Če srečajo tako žensko, so morda na prvi pogled navdušeni zanjo, vendar se pa redko zgodi, da bi se z njo poročili.

Žene iz zgodovine, ki so igrale v družbi odlično vlogo, niso bile lepe. Kleopatra ni bila črna žena lepe postave, marveč majhna, slabotna in morda celo naravnost grda. Marija Stuart sploh ni bila lepa. Najudovitejša žena, ki sem jo kdaj poznala, pravi pisateljica Vincent, je bila debela dama, nelepe polti in grdih nog. Toda moški so kar noreli za njo. Nihče točno ne ve, kaj vleče moške k ženski, gotovo pa je, da tu ne igra glavne vloge lepota.

Zanimiva je tudi sodba Vincentove o tem, kakšna dekleta si izbirajo moderni moški za žene. Smisel za gospodinjstvo, skromnost in varčnost ne igra več odločilne vloge. Moški zahteva zdaj od dekleta, da zna dobro plesati, da se zanima za sport in da v družbi ni dolgočasna. Redki so moški, ki se zanimajo za skromna, varčna in v gospodinjstvu dobro izvežbana dekleta. V mislih si moški morda žele dobiti take žene, v resnici se pa zabavajo z dekleti, ki rada hodijo z njimi na izlete, ki plešejo in goje sport. Navadno se s takimi dekleti tudi poroče.

Prav vse, kar reče angleška pisateljica, najbrže ne bo držalo, a vendar je v njenih nazorih precej resnice.

Vrt

Ako je slabo vreme zadrževalo v marcu vrtna dela, jih pa lahko sedaj nadaljujemo. V kolikor še nismo posejali, lahko sedaj dohitimo. Na prosto sejemo: krešo, špinačo, mangold, grah, bob, črni koren, korenček, peteršilj, redkvico, letno redkev, peso in koncem meseca tudi nizki fižol.

Za poznejše sadike sejemo sedaj: rožni kapus, navadni kapus (zelje), kolerabe, solato, endivijo in druga zelišča. Beluš (špargelj) se osuje. Jagode lahko presadimo na sveže pognojeno gredo.

Koncem meseca sadimo zgodnji krompir in posejemo solnčnice. V topli gredi zrasle rastline pikiramo, to je presadimo na malo večje razdalje takisto v toplo gredo, da dobimo močnejše rastline. Oplevemo, okopljemo in po potrebi zalijemo.

V hladno gredo posejemo kumare, melone in buče. Te grede treba vedno bolj in bolj zračiti, da se rastline utrdijo.

V gorko gredo sejemo sedaj tudi cvetlice, ki niso za setev na prostem. Sejemo astre, cinije, balzamine, šeboje, petunije, marjetice, nageljne, verbene, begonije in floks.

Zadnji čas je, da osnažimo pota po vrtu. Gomolje georgin in čebulice gladij ol pregledjmo. Ako so segnile, treba nabaviti novih.

V deževnih dneh odkrijemo vrtnice in jih pustimo nekaj dni, da se privadijo še hladnemu zraku. Obrežimo jih, in če je vreme ugodno, privožimo jih h kolom.

Za kuhinjo

Medeni kolači. Deni na desko 4 skodelice (šalice) zmletih orehov, eno skodelico masti, dve skodelici medu, eno skodelico sladkorja in dve celi jajci ter za nožev končnico popra. Od tega napravi testo, razreži za oreh velike koščke, jih strkljaj v roki, da dobe obliko celega oreha, in jih pokladaj na pomazano pekačo (pleh) ter peci v ne prevroči pečici, da lepo porumenijo.

Kakao-kolači. Na desko deni 56 dekagramov moke, 28 dekagramov masti, 28 dekagramov sladkorja, 2 žlici kakao, nožev špico stolčenih žbic, sok pol limone in pol limone olupkov, 4 cela jajca. Od te zmesi naredi testo, ga za nožev hrbet debelo razvaljaj, z obodcem razreži na kolačke in jih peci na pomazani pekači, dokler lepo ne zarumenijo.

Krušni emoki. Zreži na male kocke 6 žemelj ali pa enako količino kruha ter deni v skledo. V loncu zmešaj dve jajci in skodelico mleka ter polij po kruhu. Pusti kruh, da se kvasi vsaj pol ure, nato daj četrt kilograma moke, vse dobro premešaj in naredi emoke. Kuhaj jih v slanem kropu kake pol ure. V kozici razbeli za žlico masti, na vročo mast deni pest drobtin, da lepo porumenijo, na kar zabeli emoke. Lahko jih daš na mizo kot samostojno jed ali pa h golašu, divjanju in podobnemu.

Praktični nasveti

Za notranjo vročino. Stolci v lesenem možnarju šest pesti olupljenih sladkih mandeljev in tri pesti bučnega ali dinjinega semena ter osminko kilograma sladkorja. Ko tolčeš, prilij počasi četrt litra vode; ko je na debelo stolčeno, iztisni skozi platno. Goščo stresi nazaj v možnar, toli in prilij zopet drug četrt litra vode. Ko je dobro stolčeno, iztisni in izlij oboje mleko vkup. Jemlji večkrat po dve žlici, ker je izvrstno hladilo pri boleznih, ki delajo notranjo vročino. Život umivaj s kisom.

Mesečna redkvica. Mnogi se pritožujejo, da jim mesečna redkvica ne debeli, kakor bi morala. Vsej jo na solčno gredo, ki je bila jeseni dobro pognojena. Sej jo redko, in ko seme vzkali, jo po potrebi populi, tako da bo imela vsaka rastlina dovolj prostora za razvoj. Potem bo redkvica dobro obrodila.

Če pri likanju kaj osmодиš, namaži dotično mesto s svežo prerezano čebulo. Deni za tri ure v mrzlo vodo in madeži bodo izginili, če le ni preveč osmojeno.

Kako osvežiti stare orehe in lešnike, ki so že zelo izsušeni? Deni orehe ali lešnike v lupinah v vrelo slano vodo in jih pusti v njej, da se ohladijo. Tako postanejo orehi ali lešniki kakor sveži in ne zgubijo na dobrem okusu.

Mlado lice

lahko ohranite do visoke starosti, ako ste za to akribni, predno je lice začelo veneti. Mladeniško svežost je treba varovati, dokler ne mine. Uporabljajte za nego Vašega telesa, Vašega lica, Vaš h rok in Vaših las:

I. Fellerjevo pravo kavkaško pomado za saščito lica in kože. Ta pomada izgladi gube in brazgotine, dela kožo gibko in nežno, briše sledove staranja, ustvarja mladost in lepoto. Iznenadilo Vas bo, s kakšno bržino izginjajo solčne pege, kožne brazde, rdečilo nosa, mozolji, zajedaveci in drugi vsakovrstni nedostaki kože.

II. Fellerjevo močno pomado za rast las, ki preprečuje izpadanje las, prerano osivelost, čisti lasne luske, dela lase mehke, gibke in bujne ter pospešuje njih rast.

Za poizkus stanca 2 lončiča ene, ali po en lončič od vsake Elsa pomade z omotom in poštno vred 38 Din.

III. Elsa-milo zdravja in lepote, ki ni samo parfimirano toaletno milo, temveč ima v sebi medicinsko preizkušane, dobro delujoče sestavine, ki prodirajo v Vašo kožo in vzdržujejo Vašo zunanost zdravo, lepo, mlado in mladeniško svežo.

Fellerjeva prava mila zdravja in lepote so:

- ELSA lilično mlečno milo
- ELSA rumenjarkovo milo
- ELSA glicerinsko milo
- ELSA boraksovo milo
- ELSA katranovo (šampun) milo
- ELSA-milo za britje

Poizkusite jih! Nikdar ne boste rabili drugih mil!

Za poizkus stane 5 kosov Elsa mila z omotom in poštno vred 52 Din.

V Vašem lastnem interesu je, da pošljete denar naprej, kakaj pošiljatev po povzetju stane 10 Din več.

Naročila naslovite takole:

LEKARNAR EUGEN V. FELLER
STUBICA DONJA, Elsatrg 360, Hrvatska

Limone in pomaranče lahko ohranimo dalje časa sveže, ako jih denemo v sol.

Ali je krompir dobre vrste, o tem se lahko prepričaš, če ga na polovico prerežeš in drgneš polovici drugo ob drugo tako dolgo, da se začneta peniti in da se dasta tudi zlepiti. Tak krompir je dobre kakovosti.

Gnilo limono tudi lahko še uporabiš in je ni treba vreči proč. Ako jo ožmeš in pridodaš soku soli, lahko s tem očistiš madeže na kovinastih predmetih, kakor na bakru, medu, kositrju in drugih.

Čebuli mraz dosti ne škoduje, samo je ne smeš otipavati, ako je zmrznjena. Drobne glavice se bolje drže kakor pa debele.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

„Domovina“ v Prekmurju

Za številnimi sestanki se delo nadaljuje s širjenjem «Domovine». — Klerikalna zloraba vere proti našemu listu.

Dolnja Lendava, marca.

Prekmurje se v pravem pomenu besede politično prebuja. Ljudstvo prihaja k zavesti kakor iz težke omotice. Številni sestanki in občni zbori naših krajevnih organizacij so za nami. Tu in tam se vrši še kak ustanovni občni zbor. Povsod se opaža naglo množenje naših vrst. Sedaj, ko je delo pri organizacijah po večini opravljeno, je vse usmerjeno v cilju širjenja našega časopisa, predvsem «Domovine».

Z veseljem moramo poudariti, da delo in trud rodita obilen sad tudi v tem oziru. Ni je že skoro vas, kamor ne bi prihajala «Domovina». Ponekod je število naročnikov prav častno. Če pomislimo, da je bila «Domovina» v Prekmurju še pred kratkim redkost, je sedanje število njenih naročnikov prav razveseljivo dejstvo. Ti uspehi nam morajo dajati novega poguma, da delo pri širjenju naših novin tudi v bodoče ne bo počivalo. Brez časopisa je vsako politično življenje puho, celo mrtvo, zato pa mora vsak naš človek, ki ga količkaj zanima politično življenje v državi, čitati naše časopise.

Nasprotnikov se loteva strah pred naraščanjem števila naših somišljenikov. Vsa njihova borba je usmerjena proti nam in našemu časopisu. Srditi in obenem nedostojni so napadi na naše voditelje in časopise v «Novinah». Osebna agitacija zoper vse, kar ni strogo klerikalno, je istotako obsežna. V glavnem se pa klerikalci poslužujejo v boju proti «Domovini» vere in cerkve. «Domovina» je pred tedni prinesla javno vprašanje na merodajno mesto zaradi agitacije proti «Domovini» od strani duhovnikov v cerkvi.

Ta gonja s prižnic proti našim novinam pa se nadaljuje povsod. Tako je preteklo nedeljo zopet v nekem drugem kraju gremelo s prižnice zoper «brezversko» časopisje. Ne vemo, če so to baš Bogu dopadljiva dejanja. Mnenja smo, da se na tak način dosežajo v verskem življenju prav nasprotni uspehi. Toda to je stvar poklicanih! Dejstvo je, da v «Domovini» ni prav nič protiverskega, tudi častikraje in obrekovanja svojega bližnjega ni v njej, kakor je tega polno klerikalno časopisje.

Klerikalci čutijo ljudsko jezo in vidijo, kako jim narod obrača hrbet zaradi njihove nesrečne in škodljive politike. Potapljajočo klerikalno politično barko mora tudi v Prekmurju reševati vera. Mi pa predobro poznamo to igro, zato pa bo «Domovina» dobivala vsak dan novih naročnikov, ker je pravi ljudski, pošten in pravičen časopis.

Prekmurska gimnazija

Prekmurci moramo imeti popolno gimnazijo.

Murska Sobota, marca.

Osvobođenje je dalo Prekmurju gimnazijo, kakor je dalo vsej Sloveniji vseučilišče. To, kar

je vsej Sloveniji slovensko vseučilišče, je naši ožji domovini, našemu Prekmurju, popolna osemrazredna gimnazija. Ta je torej naša največja pridobitev. Ponosni smo Prekmurci na svojo gimnazijo, zato je njeno okrnjenje za nas zelo skeleča rana. Popolna gimnazija v Prekmurju je tako potrebna, da je odveč dokazovati upravičenost naših protestov in naših zahtev po popolni gimnaziji na skrajni severni točki države.

Ministrstvo prosvete je pri reduciranju gimnazij reduciralo tudi gimnazijo v Murski Soboti, oziroma jo postavilo v vrsto nižjih gimnazij. Danes je položaj tak, da država vzdržuje štiri nižje in štiri razred, a občina peti in sedmi razred. Borba za popolno gimnazijo se vodi že par let. Ker je to naše nacionalno in kulturno vprašanje, so vse politične stranke solidarne v tej zahtevi. Doslej pa očitno vsa borba ni imela uspeha. Krivdo za vse to pa so klerikalci hoteli kratkoma naprtniti svojim nasprotnikom. Klerikalci so enostavno pisali v svojih «Novinah», da so demokrati proti gimnaziji. Če vzamemo občutljivost našega ljudstva, ki mu je gimnazija tako pri srcu, bo razumljivo, kako so bile sprejete take izjave. Klerikalci so se povsod radi hvalili kot edini resnični prijatelji gimnazije. Zato smo pričakovali, da bo ta zadeva takoj rešena, ko stopijo klerikalci v vlado. Toda nadaljnji razvoj dogodkov je dokazal, da je vsa klerikalna ljubezen do gimnazije bila le na jeziku; dejanja so drugačna. Dejstvo je, da je bila gimnazija končno-noveljavno okrnjena od ministra radikalno-klerikalne vlade. Oni so še sedaj v vladi, a iz njihovih ust še nismo slišali kakšne resne obrambe gimnazije. Upamo, da še leži pri ministrstvu prosvete prošnja, ki so jo podpisale vse naše občine in ki jo je osebno odnesel s seboj v Beograd poslanec g. Klekl. Tedaj so klerikalci imeli krasno priliko, da bi izposlovali ugodno rešitev te prošnje. Tega pa klerikalci niso storili, pač pa so se za našo gimnazijo potegnili poslanci samostojni demokrati; poslanec g. dr. Žerjav je zahteval v imenu KDK, da soboška gimnazija ostane popolna osemrazredna.

Zopet nov dokaz, kdo dela za naše kraje in se bori za naše pravice. Kakor v tem primeru, tako so klerikalci povsod odpovedali in nas razočarali. Kljub temu je klerikalna samohvala brezmejna. Toda mi dobro kontroliramo delo klerikalnih poslancev in bomo skrbeli, da bo o njem poučen vsak Prekmurec.

Pismo iz Argentine

Buenos Aires, 3. marca.

Naj se tudi mi enkrat oglasimo v naši «Domovini». Vsakdo, ki namerava iti v Argentino, naj si ta dopis dobro prečita. Naj si nihče ne misli, da bo v Argentini dobro živel in denar kar po cesti pobiral, kakor smo si mi mislili, ko smo potovali v Ameriko, katero smo si v domišljiji naslikali kot deveto deželo. Tu je za nas še slabše kakor pri nas doma, saj ni stalnega dela in plače so slabe. Nas, ki smo prišli pred tremi leti v Argentino, prav vražje tlačijo in nam plačajo za ono delo, ki se je plačalo pred 3 leti po 7 pesov, zdaj le po 3 pese. Poleg tega je polovica delavstva brez posla. Mnogo jih je, ki nimajo niti strehice, pod katero bi šli spat, tako da morajo prenočevati na goli zemlji kakor zajec v gozdu.

Seveda, eni pišejo domov, da tukaj dobro živijo, ampak, fantje, tega ne verjemite! Povem vam primer, ko je neki fant pisal domov, da služi bolje kakor pri nas v stari domovini advokat, v resnici pa je delal na progi za 2 pesa. Ljudje pišejo lepo domov, ker si mislijo: Jaz sem prišel v godljo, naj gre še kdo drugi vanjo!

Tisti naši agenti so nam, dokler smo bili še doma, obetali vse dobrote in lepote, samo da so nas prodali za lep denar. Ko smo pa prišli sem, nismo dobili nikjer dela in nismo znali ne kod ne kam. Ko smo prišli k našemu konzulu in ga prosili, naj nam pomore, nam je rekel, da bi ga morali prej vprašati, ali je kaj dela v Argentini. Dobili smo torej prav slabo tolažbo.

Tukaj je težko za delo in če ga dobimo, je trdo in hudo, čeprav mi slovenske korenine lahko prenesemo dosti gorja. Vsakdo naj si dobro premisli, preden se poda čez široko morje na 20- do 30dnevno vožnjo, da se ne bo potem kesal. Mnogo nas je, ki bi se radi vrnili, pa ni denarja za povratek. Kdor gre v Argentino, ta naj si vzame toliko denarja s seboj, da se bo lahko takoj vrnil.

Vesele velikonočne praznike želijo: Junko Jože (Loka), Grahek Jože (Vojna vas), Pavel Glazar, Anton Kramarič, Iran Horvat (vsi pri Crnomlju).

Pismo iz Kanade

Oshawa, 6. marca.

Težko pričakujemo zelene pomladi, v katero imamo vse zaupanje, da nam bo prinesla boljše delavske razmere kakor smo jih imeli v zimskem času. Vendar ne smem baš preveč obrekovati letošnjo zimo, ki nam je bila kolikor toliko naklonjena. Mraza in snega skoro nismo poznali to zimo v naši provinci (Ontario). Delavstvo je bilo tega prav veselo, saj je večina delavcev zaposlenih pri zunanem delu.

Seveda, kljub ugodnemu vremenu je tu še vedno mnogo brezposelnega delavstva. Jugoslovencem nas je v Kanadi že precejšnje število; raztreseni smo po vseh različnih krajih te velike dežele kakor izgubljene ovce, vendar smo že ustanovili sedem slovenskih podpornih društev.

Vsa društva lepo napredujejo, kar je prav razveseljivo. Upajmo, da bomo sčasoma prišli na isto stališče z našimi organizacijami kakor naši rojaki v sosednjih Zedinjenih državah. V tej deželi je organizacija v primeru bolezni ali pa smrti edina pomoč, ker tukaj velja že posebno le denar. Dokler imaš denar, si človek, ko si pa «suh», se kar pripravi na «copšit». Kdor je bil tvoj najboljši prijatelj, te sedaj noče več poznati. Še težje je, če si bolan in poleg tega še brez denarja. Kdor je pa v takem podpornem društvu, ta dobiva svojo dnevno podporo, za kolikor se zavaruje. Na ta način se more za silo preživljati.

Vesele velikonočne praznike in obilo pirhov želim znancem in neznancem.

Viktor Kočevar.

ZANIMIVOSTI

Koliko prehodimo na dan

Človek se ne zaveda, kako dolgo pot prehodi vsak dan le v svojem poklicu, ne da bi delal izprehode in izlete. V Ameriki so izračunali in izmerili vsakdanjo pot za vsakovrsne poklice: trgovce, gospodinje, potnike, plesalke, otroke, natakarje, sprevodnike, stražnike, pismonoše, prodajalce itd.

V naslednjem hočemo navesti nekaj teh zanimivih števil.

Zdravnik, ki opravlja službo v javni bolnici, lahko leže zvečer spat z zavestjo, da je prehodil čez dan samo v službi okoli 25 kilometrov. Kar je prehodil zunaj, na izprehodu ali po drugih opravkih, na obiskih privatnih bolnikov itd., vsega tega ta račun ne jemlje v poštev. Samo pot v bolnici sami je torej toliko kot jo napravi normalen pešec, če hodi nepretrgoma pet ur.

Mestna gospodinja, ki hodi kupovat na trg in v prodajalnico, napravi na dan pot 12 do 18 kilometrov. Njena hčerka, ki hodi v osnovno šolo, pomaga doma pri gospodinjstvu ter se igra, prehodi na dan 18 kilometrov. Sinček pa, ki je v enaki starosti, a še bolj živahen, prehodi in preleti celo 21 kilometrov na dan.

Sprevodnik na železnici, ki se sicer vozi, napravi na vožnji, ko hodi iz voza v voz ter ščiplate vozne listke, pri eni sami službeni vožnji pot 8 do 12 kilometrov.

Pot pismonoše znaša v mestu do 30 in še več kilometrov na dan.

Jasno je, da napravi oni, ki dela pri pisalni mizi, veliko manjšo pot, in vendar znaša razdalja, ki jo prehodi na teden, do 70 kilometrov.

Izmerili so pot, ki sta jo napravila plesalec in plesalka, ki sta plesala z odmori od osmih zvečer do polnoči; ta znaša 16 kilometrov.

Te zanimive številke nam kažejo, da prehodi človek v svojem poklicu zelo velike razdalje.

Vsi prehodimo na leto 4672 kilometrov, če računamo povprečno na dan le 12 kilometrov in 800 metrov. Na ta način je pot, ki jo napravimo v devetih letih, tolika, da bi z lahkoto prišli v tem času okoli zemlje. Ta pot meri 40.000 kilometrov. Tako preromamo v življenju sedem- do osemkrat okoli zemlje, ne da bi za to vedeli.

Številke, ki smo jih tu navedli, so posnete po dr. Jožefu Lilyveldu, ki je napravil v Bostonu v Ameriki natančne poskuse, pri katerih je s posebnim aparatom, tako zvanim merilcem korakov, seštel korake, ki jih napravijo ljudje najrazličnejših poklicev, izmed katerih smo navedli tu le nekatere. Na podlagi teh števil si vsakdo lahko približno določi število kilometrov, ki jih napravi na dan.

× **Aretacija nemškega inženjerja v Rusiji.** V Berlin se je vrnil višji inženjer Goldstein, ki je bil nedavno v Rusiji aretiran. O njegovi aretaciji pišejo časopisi naslednje: Dne 6. marca ponoči so ruska oblastva Goldsteina nenadoma aretirala. V njegovem stanovanju so napravili hišno preiskavo in Goldsteina odvedli v zapore v bližnje mesto Stalin. Tu je presedel 24 ur, na kar so ga odpeljali v Harkov, pozneje v Rostov na Donu. V rostovskih zaporih je ostal do 20. t. m., na kar so ga izpustili. Celica, v kateri je bil zaprt Goldstein s šestimi drugimi jetniki, je bila dolga 4 m, široka pa 170 m. Z jetniki so ravnali zelo grdo. O vzrokih aretacije Goldstein dolgo ni bil obveščen. Šele 14. t. m. je bil prvič zaslišan. Pri tem se je izkazalo, da je prišlo v roke državne policije strokovno poročilo, katero je poslal za Goldsteinom neki nemški monter iz Nemčije. Organi državne policije so pa tako slabo prevedli poročilo, da se je dalo iz besedila sklepati vse mogoče. Ko so primerjali prevod z originalom, se je tudi državna policija pripravila, da je nemški inženjer nedolžen. Zato so ga 17. t. m. izpustili. Poleg Goldsteina je bilo aretiranih še več drugih nemških inženjerjev. Ruska oblastva so se držala pogodbe z Nemčijo in so obvestila o aretaciji nemško delegacijo. Z aretiranimi nemškimi inženjerji ni smel nihče občevati. O usodi ostalih aretiranih nemških inženjerjev se ne ve nič točnega. Vsi so zaprti v Rostovu. Sovjetska oblastva so obljubila, da bo preiskava čimprej končana. V splošnem je vzbudila aretacija nemških inženjerjev veliko presenečenje, ker nemška oblastva sploh ne vedo, kaj tiči za to zadevo.

× **Vojak obsojen na smrt.** Pred vojniškim sodiščem v Terezinu na Češkoslovaškem se je vršila zanimiva obravnava proti Ladislavu Kašpariku, ki se je moral zagovarjati radi bega od vojnikov, raznih prestopkov v službi, tatvine in poskušene nega umora. Obravnava je trajala štiri dni. Sodna doborana je bila ves čas nabito polna. Kašparik je bil obsojen na smrt in bo ustreljen. Oblastva so morala ukreniti vse potrebno, da ne pride do izgredov, ker ima obsojenec med vojništvom mnogo prijateljev.

× **Zverinski zločinec.** V neki vasi pri Solnogradu na Avstrijskem je bil izvršen strašen zločin. V pozni nočni uri se je splazil pomožni delavec Peter Innerhofer v stanovanje zakoncev Schragl. V mali sobi je spalo pet otrok v starosti od enega do devet let. Innerhofer je pograbil spečo sedemletno deklico Gertrudo, jo dvignil iz postelje in jo zavlekel iz stanovanja približno 400 metrov daleč. Nesrečno žrtev je nato spolno zlorabil. Deklica je obupno klicala na pomoč, toda nikogar ni bilo, da bi jo slišal in ji pomagal. Zverinski pohotnež je nato deklico davil. Ker se mu ni posrečilo zadaviti jo, je potegnil iz žepa mal nožič in ji prerezal grlo. Otroka je nato pustil umirajočega na cesti in pobegnil. Nesrečno žrtev je našla njena mati v mlaki krvi. Deklico so v brezupnem stanju takoj prepeljali v bolnico. Bila je še toliko pri zavesti, da je povedala, kdo je zločinec, na kar je kmalu izdihnila. Innerhofer je bil aretiran.

Razumna uporaba.

Če želite „RADION“ popolnoma izkoristiti, pazite, kako ga uporabljate. Ne pozabite na prvo pravilo: „RADION“ treba raztopiti v mrzli vodi.

Le tako razvija „RADION“ vso moč in pere zares „sam“.

To pravilo je sicer enostavno, toda ravno zato ne smete pozabiti

„RADION“ v mrzli vodi raztopi!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Čudno merilo.

Gašper: «Ali čitaš svoje šaljive zgodbe ženi?»
Melhijor (pisatelj): «Da. Če se ne smeje, vem, da so zgodbe prav dobre...»

★

NEKAJ SMEŠNIC IZ ZADNJEGA «SKOVIRJA».

Draga copata.

Sosedom Perun je raztrgal Otiliji copato. Vsa razburjena je prigmela Otilija k sosedu in zahtevala sto dinarjev odškodnine.

Sosed: «Kaj, sto dinarjev za eno samo copato? Ta je gotovo čista, pod katero ste imeli svojega moža...»

Dobro povedal.

Stranka pride k odvetniku v pisarno, kjer je obešena tablica z napisom: Čas je zlato!

Ko prečita napis in vidi pisarniško osobje, čitajoče časopise in zehajoče od brezdelja, pravi: «Oh, kako ste vi bogati, ko imate toliko zlatega časa...»

Za može s hudimi ženami.

Samomori so sedaj ljubljanska moda. Tako je morda mislil tudi Melhijor Debelin, ki je skočil v Ljubljano ter si skušal vzeti svoje turbno življenje, a ga je še pravočasno izvlekla kar za lase iz vode njegova boljša polovica.

Po dogodku je vprašal neki znanec gospo Debelinovo: «Kaj pa ste napravili z možem, ko ste ga rešili?»

«Pretepla sem ga, da si ne bo upal več jemati življenja», je menila Debelinka.

V blaznici.

V zavodu za umobolne je strogo zabranjeno kajenje. Kljub temu je zdravnik nekega dne na hodniku naletel na lažjega bolnika, ki je čvrsto in brezobzirno pihal dim cigare v zrak.

Zdravnik mu je hotel z lepimi besedami dopovedati — kar je pri umobolnih vedno potrebno —, da ne sme pušiti.

Umobolnik pogleda zdravnika po strani, se potrkva po čelu in reče:

«Vem, vem... toda zakaj sem potem blazen!»

Mihec in stric.

Mihc (stricu, ki jeclja): «Bodi tako dober in reci mi besedo šum!»

Stric: «Z-z-zakaj pa?»

Mihc: «Veš, če ti rečeš š-š-šum, se sliši, kakor bi oponašal lokomotivo...»

Otrokova pamet.

Mali Jožek je gledal, kako so domači mački vzeli od treh dva mladiča in ju vrgli v vodo, češ, da je pri hiši že itak preveč teh živali.

Kmalu potem je štorčja prinesla srečni njegovi mami trojčke. Ko so kričače pokazali Jožku, je ta menil: «Teh je tudi preveč. Katera dva pa bomo nesli v Savo?»

★

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

G. drju. I. Rahlejevu

Beograd
Kosovska ulica 43.

Vaše zdravilo Radio Balsamika je toliko pomagalo, da sem popolnoma ozdravel od revmatizma v nogah, porabiliš komaj eno steklenico. Drugo steklenico sem prodal nekemu starčku, ki trpi že pet let na revmatizmu v nogah. Lek je tudi njemu zelo pomagal in se počuti sedaj popolnoma dobro. Najlepše se Vam zahvaljujem na izlečenju od revmatizma, ki me je mučil celo leto. Vaše zdravilo bom vsakomur priporočal.

z odličnim spoštovanjem

Franjo Celinščak.

Celinščaki - Sv. Jana, 23. februarja 1923.

Zdravilo „RADIO BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpošilja na povzemanje laboratorij „RADIO BALSAMIKA“ d. r. a. I. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43.

Moderna herčka.

Hērka: «Očka, denarja potrebujem za svojega ženina.»

Oče: «Kaaj? Saj sploh ne vem, da si zaročena.»

Hērka: «Za božjo voljo, očka, kaj še vedno ne bereš časopisov?»

Iz otroških ust.

Pri Petrovih je nastal požar in uničil gospodarsko poslojpe.

Sosedovi otroci so prišli na pogorišče ter pobirali žeblje. Ko so Petrovi otroci videli, kaj sosedomi na pogorišču delajo, so jih pregnali.

Sosedovi otroci so zbežali in ko so bili doma na varnem, so na Petrove kričali: «Le počakajte! Ko bo pri nas gorelo, tudi vi ne boste smeli priti k nam pobirat žeblje...»

Točen odgovor.

Tujec, ki ni še nikoli bil v Zabji vasi, je natefel na polju na kmetico in jo vprašal: «Mati, ali ne drži ta pot v Kurjo vas?»

«Da», je odgovorila žena, «kar tukajle naravnost idite in se ob njivi, kjer smo mi imeli lansko leto oves, obrnite desno!»

Kovači in livarji

opozarjamo Vas, da kupite

najboljši koks

pri **D. ČEBIN, Ljubljana**
Wolfova ulica šte. 1.

Važno je, da ob naročilu tvrdko opozorite, da ste čitali ta oglas v „Domovini“ 76

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg št. 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Domovinarjem nudiva

izredno poceni izbiro otroških in dekliških volnenih obleko, ženskih oblek, bluz, predpasnikov itd.

Pridite,
postreženi boste najceneje in najbolje.
Belihar & Velepich,
Ljubljana, Mestni trg šte. 13.

Priporočajte in širite „Domovino“!

Listnica uredništva

Nekaterim dopisnikom! Ne obešajte vsake malenkosti na veliki zvon. Škoda prostora! Tokrat smo morali več dopisov vreči v koš zaradi brezpomembne vsebine!

Sv. Krištof. Priobčimo vse, kar ni proti tiskovnemu zakonu in kar je dovolj jasno. Včasih je v kakšnem dopisu skrita ost, kar nas tudi lahko dovede v konflikt z zakonom.

MALI OGLASI

Žimnice (modroce)

vrhnje in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik. cvilih in vse potrebščine prodaja najceneje tapetnik Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2.

Pomlajevanje.

Zdravljenje organizma pri ljudeh, ženah in otrokih.

Znameniti angleški dr. Haig trdi, da skoraj vsi kulturni ljudje s svojo obilno hrano uživajo tudi razne strupe (posebno mokračno kislino), katero organizem v svoji naravni slabosti ne more odvajati. Ti strupi povzročajo vse mogoče bolezni, motenje prebave in tudi zgodnje staranje ter rano smrt. Ako pa so življenske žleze človeka zdrave ter pravilno in redno delujejo tudi med slabostjo in v starosti, potem tudi sekretorne žleze ne prenehajo delovati, radi česar se organizem hitro okrepi in zboljša, kar pripomore, da se staranje in smrt za mnogo let prihrani. Na srečo so znani učnjaki Broun, Sekar, Karno in drugi dokazali, da postane bolan ali zanemarjen ali oslabil organizem pod vplivom fiziološkega ekstrakta, kakor je «Kalefluid» D. Kaleničenka, pripravljen iz življenskih žlez močnih in mladih živali, zopet zdrav, močan in sposoben za delo. Sploh postanejo zopet vse njegove fizične sposobnosti normalne, skratka: **organizem se pomladi.** Fiziološko dejstvo ekstrakta življenskih žlez («Kalefluid») na človeški organizem učinkuje, kakor trdi profesor dr. Gnaz: «V povečanju energije pri mišicah, človek se manj utruja, pulz pri srčnih mišicah se jači, kar se zopet dokaže z živahnostjo in točnejšim pulzom. Povrne se spomin in sposobnost prenesti brez napora močno svetlobo, spomin je boljši in sposobnost za nočna dela. Povrača se normalno spanje, dober tek in prebava hrane. V splošnem ta ekstrakt, ki dá bolnim zopet moč, doprinese to, da bolezen zopet izgine sama od sebe. Ta ekstrakt dá tudi sredstvo iz življenskih žlez, katero krepi in ne razburja. To je tudi svoje vrste uzda, oziroma pot, katera je namenjena, da odvrta žalostne človeške korake od smrti.»

Torej, zakaj se «Kalefluid» približuje medicinskim korom vsega sveta na milijone bolnikov kot močno ojačujoče in povračujoče sredstvo za časa in po poteku bolezni, a posebno v slučajih: toničnega delovanja sekretornih žlez, fizično in živčnih oslabelelih, oslabelelih radi starosti, malokrvnosti, kajti «Kalefluid» ojači cel organizem, povrne izgubljeno zdravje in moč. «Kalefluid» čisti kri od strupov neprebavljenih snovi, prepreči fizično in duševno onemoglost, jači obtok krvi in izmenjavo materije, raz-

Službo pastirice in majerice

k govodini iščem. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine».

Vsakovrstno blago

ter vse potrebščine za pomlad in poletje kupite najugodnejše v trgovini

Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.

Nakup jajc, masla, putra ter vseh poljskih pridelkov vedno po najvišjih dnevnih cenah.

Pozor! Kupim posestvo. Pozor!

Cena srednja. Prevzamem tudi z užitkom. Ponudbe na Verona Cvetič, Harinzlaka, pošta Podčetrtek.

Prodaj harmoniko.

Znamka Mainel Herold, št. 1311, Maribor, dobavljena 5. januarja 1928., dvovrstna (na dva tona), dobro ohranjena, zanimivega glasu. Cena 350 Din. Pri takojšnjem plačilu cele vsote 25 Din ceneje. Kdor želi kupiti res dobro harmoniko, naj se obrne na Josipa Venišnika, Črna pri Prevaljah, Ludranski vrh 26.

kraja in ugonablja mokračno kislino, bacile in druge strupe, ki jih razvljajo kali bolezni. «Kalefluid» poveča tek, zdravo spanje in utrdi normalno delovanje srca, krvnih celic, jeter in ledvic, organa za prebavo in dihanje. «Kalefluid» hrani in jača živčni sistem, povečava delovno sposobnost in periodo aktivnega življenja.

V splošnem je «Kalefluid» potreben vsem organizmom, kateri so lahko sprejemljivi za razne bolezni, ali pa zahteva stalno jačanje in pomlajevanje moči, katere se porabijo pri nevrasteniji, nevralgiji, bolezni srca, krvnih celic, artritiskih in revmatičnih boleznih.

Po uporabi zdravljenja s «Kalefluidom» prenehajo same od sebe: slabokrvnost, nervoznost, nesposobnost za delo, bolezni, živčno razburjenje ali potrtost, katere so se pojavile zaradi življenskih bojov telesa in duševnosti, težkih prevar, razburjenosti ali žalosti. Prejšnji bolnik postane zopet zdrav, sposoben za delo in uživa vse sladkosti in radosti mladih dni.

Brezplačno pošljemo literaturo «Pomlajevanje in zdravljenje organizma». Gg. lekarnarjem pošljemo «Kalefluid» brezplačno in franco na poskušnjo.

Pripomba. Tajno pridobivanje življenskih žlez vseh visoko medicinskih preparatov je znano samo D. Kaleničenku. Zato se čuvajte vseh imitacij, katere vam ne nudijo uspeha ter nasprotno lahko škodujejo vašemu organizmu.

Zaradi tega zahtevajte povsod le naravni «Kalefluid» D. Kaleničenka, kateri je bil odlikovan na Internationalnih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Rimu s petimi «Grand Prix» in petimi velikimi zlatimi kolajnami.

«Kalefluid» se dobi v lekarnah in drogerijah po vsem svetu, pošilja se po povzetju. Ekspedicija brezplačna. Naslov za Francijo: Société «Kalefluid» Kaleničenko, Neuilly S/Seine, pres Paris 7 Rue de L'Ouest. Za Anglijo: London S.V. 7 65 Harrington Hardens, General Agency of «Kalefluid». Za Ameriko: Bobinoff 7934 Belle av. Detroit Mich. U.S.A. Za Nemčijo: W. Andrejew, Niebuhrst. 75, Berlin, Charlottenburg. Za Egipt: N. de Koutznetzoff, 23 rue Nebi Daniel, Aleksandrie.

Kmetje!

Zivinorejci!

Posestniki!

Obvarujte se nesreče!

Leto za letom uničujejo bolezni na tisoče goveje živine, koni in prašičev. Ves Vaš trud in napor dolgih mesecev in let propada. Stotisoči in milijoni denarja gredo v nič.

Vseh teh nesreč se lahko obvarujete, ako zdravite svojo živino z

„ALMAFLOROM“

najboljšim, najhitrejšim in najzanesljivejšem sodobnim in v stotisočih primerih preizkušenim zdravilom.

»ALMAFLOR« proti konjski koliki.

»ALMAFLOR« proti napenjanju pri goveji živini.

»LA FLEUR« proti vnetju prebavil pri govedu in proti zadrževanju mleka pri molznih kravah.

»HALF« proti svinjski vročici in varovalno sredstvo proti rdečici.

»URINIT« proti krvavemu močenju (scanju) pri govedu in pri konjih.

Noben pameten zivinorejec in posestnik živine ne sme biti brez teh zdravil. Kakor ne bo preudaren gospodar čakal, da mu hiša najprej pogori, da se komaj potem zavaruje, tako tudi ne bo čakal, da mu živina oboli, temveč ji bo dajal tudi že poprej naša zdravila, zato da mu sploh ne oboli.

„ALMAFLOR“ dobite v vsaki trgovini.

Cena škatli z navodilom za uporabo 40 Din. Pristno samo s plombo.

Naša zdravila uporabljajo danes že vsi zivinorejci v Evropi. Na tisoče je priporočil in zahval.

Edina zaloga za Jugoslavijo: „GOVEDOMEDIKA“ MARIBOR, Kopalniška ul. 11
Jugoslovanska razpošiljalnica zdravil za govedo, konje in prašiče iz lekarne „PRI SV. ANTONU“.